

Nacionalismo galego

Desarticulación, resistencia e rearticulación (1936-1975)

Uxío-Breogán Diéguez Cequiel

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

Nacionalismo galego.
Desarticulación, resistencia e rearticulación (1936-1975).

Uxío-Breogán Diéguez Cequiel

Director: Jordi Casassas i Ymbert
Catedrático de Historia Contemporánea
Universitat de Barcelona

DEPARTAMENT D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA
FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

UNIVERSITAT DE BARCELONA
2013/2014

IIº ANEXO:

Documentos, acrónimos, publicacións, fondos e fontes consultadas¹

¹ Todos os documentos achegados presentan unha transcripción fiel ao orixinal, respectándose negriñas, maiúsculas e outras características propias daqueles. Entre corchetes aparecen aquelas letras, nomes ou referencias omitidas no orixinal. A procedencia dos documentos, de non se explicitar, deriva do arquivo do autor a partir de doazóns de terceiros, na maior parte dos casos.

IRMANDADE GALEGA²

Belgrano 2186

BUENOS AIRES

MEMORIA DO PRIMEIRO AXERCICIO
CORRESPONDENTE AO ANO 1942

Estimados consocios:

Pasamos n-ista Memoria a reseñar, en forma sucinta, a labor da X.D. dendes que se fixo carrego ao 31 de Nadal derradeiro. Non nos deteremos en detalles minuculos relacionados c-a constitución da X.D. i-a distribución de carregos pra entrar de cheo a numerar os asuntos que foron principal preocupación d-ista X.D.

Constituida a nosa Irmandade pra unificar os distintos nucleos galeguistas de Bs. Aires forzosamente tiña que ser principal preocupación a de facer posibel a colaboración de persoas de todol-os seitores e matices que arelasen unha vida ceibe pra Nación Galega. Así o noso Presidente irmao Alonso Rios adicouse, c-o segredario, a tarefa de entrevistar persoalmente a unha serie de galeguistas pra esporlles a necesidade d´unha colaboración activa. A pesares de transcurrir mais d-un ano ainda non finalizou ista laboura n-a que o noso presidente está empeñado con insistencia patriótica.- Desde logo e iste un asunto que xuzgamos de capital importancia e por iso foi preciso o maior tacto n-a xestión. Xa se lograron valiosas adhesiós e prosiguese xestionando outras.-

² A partir de fotocopia facilitada amabelmente polo historiador Xosé Manoel Núñez Seixas no ano 2003. Fondo histórico da bonaerense *Federación de Sociedade Galega da Arxentina*.

Colaboración c-o Centro Ourenzano

Como maneira de coordinar unha labor cultural que redundase en prestixio da nosa Nación o primeiro que ista X.D. fixo foi, d-acordo c-o Centro Ourenzano, constituir unha comisión mixta que, c-o nome de COMISION CULTURAL GALEGA foi a encargada de lavar a cabo todo o que tivo relación con actos culturais, orgaización do Coro etc.-

Non somentes a colaboración c-o Centro Ourenzano se reduxo ao aspecto que deixamos citado, senón que en total-as cousas encontramos n-as suas autoridades a meirande comprensión e vountade pra nosa entidade.-

Conmemoración Do Marteiro De Prado De Cela

O 17 de nadal de 1941 tivo lugar o primeiro acto da nosa Irmandade. En colaboración c-o C. Ourenzano orgaizouse a conmemoración do marteiro de Prado de Cela c-unha conferencia do irmao Alonso Rios, e c-unha acotación final do noso Castelao. N-aquil acto Alonso Rios fixou a liña que corresponde seguir aos nazionalistas Galegos; e ista comisión, que suscribe integramente canto ali eispuxo a noso presidente fixo imprimir a dita conferencia e repartiuna profusamente n-a nosa colectividade e n-outros paisés d-America.-

Conferencias

Duas conferencias foron pronunciadas, por Eduardo Blanco Amor Unha, e outra pol-o o noso Castelao. Ambas foron glosados n-o numero derradeiro de A NOSA TERRA, e por isa razón prescindimos d-outros detalles.-

Dia D-os mártires Galegos

Por indicación do noso Presidente foi instituído o día dos mártires Galegos o 20 d-agosto data en que foi asesiñado o gran Alexandro Bóveda. Iste ano pasado honraron a memoria do noso protomartir as sociedades da provincia de Ourense. A nosa Irmandade tomou parte activa no funeral cívico orgaizado, do que non abundamos en detalles por seren coñecidos de todos, pol-a publicidade dada n-aquela oportunidade.-

Eisposición D-arte Galego

O día de Galicia derradeiro inaugurouse, sempre en colaboración c-o C. Ourensano, a eisposición d-arte galego. Temen e ben coñecido o eisito tido por ista mostra. Pol-a nosa parte cosiñamos compracidos, a participación de varios irmandiños como Luis Seoane, Luis Villaverde i-o irmao Castelao.-

Galeuzca

O pacto de nazonalistas galegos, vascos e catalás que fora firmado en Barcelona o ano 1923 e que de feito funciona en donde haxa residentes d-as tres naciós, tomou novo impulso eiqui en Buenos Aires c-ca presenza de ilustres persoalidades. A nosa Irmandade prestoulle colaboración activa en representación de Galicia, especialmente n-o acto orgaizado en outono derradeiro pra dar coñecer o floklore d-as tres naciós.-

“A Nosa Terra”

O periódico que tod-a vida foi orgao d-os galeguistas reeditouse pol-a nosa entidade novamente, aparecendo tres números: un conmemorando a data do plebiscito, outro o Dia de Galicia i-outro o dia d-os Márt(ires)-----do pais e de varios países d´America. -----os medios de que apareza regularmente.

Recepción ao Presidente de Euzcadi

Con motivo d-o paso por iste pais d-o Presidente de Euzcadi, Dr. J.A. de Aguirre ofrecemoslle unha recepción en nome d-os nazonalista galegos consistente nún Viño de Honor. Previamente, sempre a noso requerimento, o Presidente de Euzcadi visitou o Centro Galego, pro que as autoridades da nosa primeira institución deron tadal-as facilidades. Demais esta repetir que foi iste un acto brilantisimo e de gran significación política e patriótica.-

Relacios

Ista comisión puxose en contacto inmediatamente de constituída c-os galeguistas do interior i-esterior. En Montevideo, cuya irmandade non funcionaba mais que en forma precaria foi reorgaizada a noso requerimento. En Rosario funciona tamen a Irmandade Curros Enríquez que realiza unha brillante laboura. En La Plata constituíuse a Asociación de Galicia que preside o irmao Nuñez Bua, que xa leva desenrolado unha facunda labor de difusión do noso ideario. En Mendoza hay un pequeno núcleo que figuran os seus compoñentes adheridos directamente a nosa entidade, hasta que o número permita constituir ali unha Irmandade. Delegados de todas estas entidades concorriron a unha conferencia de galeguistas realizano mes d-agosto derradeiro, en oportunidade de homaxe a Boveda. Sobor do tratado informaremos ampriamente na asamblea.-

Banquete en Homaxe Ao Poeta Galego A. Zapata Garcia

Con motivo de haber outido iste patriota galego o primeiro premio no concurso pra consagrar o himno a Stalingrado a nosa entidade ofraceulle un banquete que foi todo un eisito. Ademais c-o producto d-ise banquete formarase un fondo destiñado a edición dún libro cós seus versos.-

Así en forma resumida queda eisposta a laboura d-ista comisión.- Esperamos que ha de merecer a vosa aprobación.-

CONVOCATORIA A ASAMBRA XERAL

Pol-a presente convocamos a todol-so irmaos asociados a Asamblea Xeral Ordinaria pro dia 30 do corrente 21e 30 hs. No noso local, pra tratar a seguinte .

ORDEN DO DIA

- 1º)- Considerazón da acta da asambrea de fundazón.
- 2º)- Considerazón da memoria do derradeiro exercicio.
- 3º)- Lectura e considerazón do movemento de contas presentado pol-o irmao teseureiro.
- 4º) - Elección de X.D. pro periodo 1943.
- 5º)- Outros asuntos.

Esperando a concurrencia de todol-os irmandiños saudamolos muy atte.-

J.B. ABRAIRA
Segretario

ALOSO RIOS
Presidente

IRMANDADE GALEGA

RESUMEN DEL MOVIMIENTO DE "CAJA" HABIDO EN EL AÑO 1942

SALDO ANTERIOR\$ 40,8

INGRESOS:

Cuotas de asociados.....\$ 1.229,00
Anuncios periódico "A NOSA TERRA"....." 218,00
Beneficio cena en honor de los delegados
a la conferencia galleguista....." 50,00 "1.497,0
\$ 1.537,8

EGRESOS:

Comisión de cobranza\$ 184,35
Gastos de imprenta " 326,50
Utiles de escritorio, etc. " 27,10
Pérdida festival "GALEUZCA" " 145,75
Estampillas de correo " 54,05
Homenajes " 81,90
Honorarios Director Coro " 100,00
Conmemoración aniversario Pardo de Cela " 33,60
Periódico "A NOSA TERRA" (3 números) " 439,80
Fotografías " 28,00
Cablegramas " 14,20
Gastos varios "15,50 \$ 1450,7

SALDO EN "CAJA" AL 31 DE DICIEMBRE DE 1942 " "87,1
\$ 1537,8

Tesorero

Presidente

Revisadores de cuentas

IRMANDADE GALEGA³

LABOURA

N-ista primeira edición d-a NOSA TERRA que reaparece en Bós Aires baixo os auspicios da Irmandade Galega, é oportuno dar, xiquera sexa dun xeito escueto, unha referencia da creación e das aitividades da nosa Irmandade.

Constituzón:

Arredados da 'Casa de Galicia' os núcreos integrantes do Grupo Galeguista e da Agrupación Artística e Cultural 'Ultreya', por discrepanzas na interpretación do pacto de fusión que por acatamento as disposicións legais país se lle tiña feito coa dita entidade, resolveuse aceptar o garimoso ofrecemento do 'Centro Orensano de Bós Aires' de proporcionar xenerosa e desinteresadamente segredaría para o funcionamento d-unha irmandade galega de caraiter cultural e patriótico.

N-unha moi concurrida e afervoadada asambreia celebrada o día 13 de Nadal do 1941, ficou definitivamente constituída a Irmandade Galega, aprobadas as suas bases i-elexido o seu primeiro Consello Directivo.

Laboura feita:

As primeiras aitividades do Consello estiveron enfiadas a organización interna de segredariados, comisións, etc., da Irmandade i-a dotal-a dunha masa de socios. Nun e n-outro senso fixo traballo concenzudo e proveitoso.

Logo púxose ao desenrolo do pran de aición púbrica que se trazou, a saber: Concordou co Centro Orensano na formación d-unha Comisión Cultural integrada con membros d-ambas entidades baixo a presidencia de da esgrevia figura de Galiza, Alfonso R. Castelao, comisión que xa dispuxo a creación d-un Coro baixo a dirección do prestixioso mestre Rodolfo Kubicg; a organización d-un ciclo de conferencias de outa cultura galega que tivo comenzo na noite d-onte coa disertazón de Eduardo Blanco Amor, arredor do tema: "Sobre la más

³ "Irmandade Galega" in *A Nosa Terra*, 28/06/1942, p.2

remota lírica de Occidente”, “Estética de los Cancioneros Gallegos”, i-a organización d-unha exposición de Estampas de Artistas Galegos, cuxa inauguración se fará o “Día de Galiza”, 25 de Xulio próximo nos Salóns do ‘Centro Orensano’.

Lembrou o aniversario do martirio de Pardo de Cela, n-un locido aito feito nos Salóns do ‘Centro Orensano’, no que o presidente Antón Alonso Ríos pronunciou unha enxundiosa conferencia que foi dempois editada en folleto ampriamente espallado.

(...)

Día dos mártires:

A Irmandade Galega acordou instituir como ‘Día dos Mártires de Galiza’, o aniversario do fusilamento do esgrevio galeguista Alexandre Bóveda.

A NOSA TERRA

A Irmandade Galega acordou a pubricazón d-un órgano periodístico destiñado a espallar as suas doutriñas e as suas arelas. Para elo pensouse que ren millor que continuar eiquí coa pubricación d’A NOSA TERRA, o órgano crásico da galegitude aló na Terra, deica que ficou crausurado pol-o falanxismo dispóis de fusilar aos que o facían: Alexandre Bóveda e Víctor Casas.

E eisí se resolveu, seguindo o exemplo do antigo Grupo Galeguista que editou aquí en Bós Aires, dous números d’A NOSA TERRA.

Consello Direitivo:

O Consello da Irmandade Galega foi formado eisí:

Presidente: Antón Alonso Ríos.

Vicepresidente: Ramón Rey Baltar.

Segretario: Xosé Bieito Abraira.

Vicesegretario: Daniel Nogueira.

Tesoureiro: A: Fernández Prol.

Protesoureiro: Eduardo López.

Vocaes: Vicente Barros, Pedro Campos Couceiro e Xohán González.

MANUSCRITO DA CONVOCATORIA RECONSTITUINTE DO PARTIDO
GALEGUISTA (PG) NO 'INTERIOR' ASINADA POR RAMÓN PIÑEIRO, 1945⁴.

Viça, 1.º - 7 - 1.945

Meu querido amigo:
Píndolle unha liña pro
comunicalle que o día 22 d. isto mes coincidiremos aquí todos
os parentes máis cercanos de Daniel pra ver a que conven enca-
rregalle a administración de una herencia. Fólgaríamnos máis
de que poideren asistir vostede e Fermín. En caso afirmativo
convino que lle anunciase a Paos (Progreso, 29-5: 12 p. d.) pro
agardarlla na estación.
Saúdo a Isabel e unha aperta pro vostede do seu amigo
Piñeiro

⁴ Fondo Xosé Ramón Fernández Oxea, Ben-Cho-Shey, Arquivo Histórico da Deputación Provincial de Ourense.

O GRUPO FEMININO DE “MOCEDADES GALEGUISTAS DE BUENOS AIRES”
FALA AS SUAS IRMÁNS DA GALIZA E DO MUNDO

Nós, un fato de mozas, ponla do vizoso albre galeguista de Buenos Aires, a frolecere en amore á Terra e a froitificare en feitos endereitados ao seu erguemento moral, cultural e material, facemos un chamado garimoso a total-as mulleres galegas ou de estirpe galega; así coma, tamén, a todas aquelas que simpaticen cos nosos nobres propósitos, para que se acheguen ao grande movemento da galegitude, xa en seivosa marcha, que haberá de conquerire para a nosa Galiza e o seu povo, un mainífico porvire cheo de lus, cuia craridade alumeará o entendemento dos galegos todos para que (tomando cada ves máis fonda concencia do seu propio sere e do dereito que teñen a viviren dinamentes e a seren respetados pol-o mundo) pónanse a traballar arreo pol-o desenrolo e afirmazón da súa verdadeira persoalidade, que haberá de levarnos a un mañán certo, dino e felís, no que o aproveitamento axeitado e intelixente dos grandeiros recursos materiás i-espritoás da Galiza tiña por fito o arrequeuto, ó máisimo, do nivel económico e cultural do noso povo, traballador, capás e intelixente coma o que máis.

Mulleres galegas: nós non podemos nin debemos quedare inaitivas ante as disgracias que magoan e abafan á nosa Terra; pois muller e nai, de feito ou en potencia, e ninguén sofre como as nais galegas os desastrosos efectos dos males que – por culpa dos ruíns gobernos alleos, ou alleeiros – padecéu e padés a Galiza. Elas (xa o dixo a nosa grande Rosalía: “viudas de vivos e mortos que ninguén consolará”) élas sofren, coma naide, a desfeita da familia galega causada pol-a emigrazón. Ou! A EMIGRAZON!: riqueza viva da Galiza que se perde nos camiños do mundo.

Mulleres! Teñamos concenza da nosa grande responsabilidade nista época de liberazón que nos toca vivire. Decatémonos de que nós somos a pedra fundamentale da familia; i-a familia é o basamento dos povos. Os cimentos, pois, da Patria descansan na muller.

Galegas! Deixáide sere simplemente nais e convertídevos en nais conscentemente galegas. Facéi dos vosos fillos homes de ben e de proveito: estadistas, mariñeiros, filósofos, químicos, labregos, literatos... mais todos con alma galega, con sentimento galego, con dinidade galega; e así, facendo honore á súa estirpe, serán máis vosos, xa que vós sodes mulleres galegas. Infundídelles o amore á Terra, á nosa fala, ós nosos costumes. Facede deles homes ceibes, homes barudos que eisixan o respecto a que ten dereito o noso povo no concerto dos povos civilizados. Prantade o facho da liberdade nos nosos casals!

Ei Terra! ¡VIVA GALIZA CEIBE!

Buenos Aires, Outono do 1956.

GALEGAS DA ARXENTINA: mandádenos a vosa adhesión.

GALEGAS DA TERRA; GALEGAS ESPAREXIDAS POL-O MUNDO: cooperate para o trunfo total e defiñitivo da galegitude; orgaizando agrupaciós femininas galeguistas e poñéndovos en contaito con nosco.

MOCEDADES GALEGUISTAS

Avenida Belgrano 2186

Buenos Aires (Arxentina)

MANIFESTO DOS CREGOS GALEGOS⁵

Un grupo de cregos i estudantes galegos dos seminarios de Salamanca e Roma deu a publicidade no mes de febreiro deste ano un intresante mañifesto-redaitado no noso idioma- asinalando con craridade e valentía a súa posición diante do problema de Galiza e a necesidade de que a Eirexa axude a recuperación da persoalidade galega e a reestructuración da vida do noso povo “en colaboración estreita con todos os que traballen con sinceiridade por unha sociedade mellor, sexan as que sexan logo as súas ideas sociaes, políticas ou relixiosas”.

Para elo recraman a necesidade da “**rehabilitación espritoal do povo galego**”⁶, redimilo do seu complexo de inferioridade radical, devolverlle a confianza en sí mesmo e a concencia da propia diñidade. Neste punto a nosa responsabilidade é gravísima – din os cregos – porque gran parte da problemática galega xurde dun desorde espritoal, dunha inadatación coleitiva que non se tería producido historicamente sin a nosa colaboración”.

En máis dunha ocasión nós temos asinalado a responsabilidade do crero da Galiza no proceso de despersoalización do povo galego, na súa “doma e castración” ó decir do Padre Zurita, para facer dele unha “masa” insegura de si mesmo, descreída das súas forzas e posibilidades, para sumarnos como hespañois de terceira ó carro do imperialismo castelán, coutando total-as posibilidades dunha creación auténtica. Por elo vemos con fonda ledicia esta carta-mañifesto dos cregos galegos de Roma, non pol-o feito de que nos den a razón, senón pol-a prometedoira perspectiva de ter descuberto o camiño e terse trazado o ouxetivo de traballar pol-a recuperación do povo galego ó calor das correntes anovadoras do Concilio Vaticano II. Aprausamos sin reservas a decisión destes cregos Galegos de eisixir que o proisimo concilio rexional plantexe o problema de rehabilitación espritoal do noso povo o de colaboración con total-as forzas que traballan a prol destes problemas para facer desaparecer

⁵ Febreiro do 1974 in *Terra e Tempo*

⁶ As negriñas son propias do orixinal.

a “dramática imaxe dunha Galiza arredada, dividida en grupos sociais que loitan por non se mesturar, onde o 67% e probe xa oficialmente, onde uns poucos esplotan - máis ou menos ás caladas- a ignorancia é a miseria dos mais, onde nivel socioeconómico, cultural e relixioso é moi baixo de máis, onde moitos van e veñen sin saberen ben nin a dónde nin por qué, **onde moitos teñen que emigrar ou descastarse**⁷ pra lavaren á boca un anaco de pan, e onde, pra maior sarcasmo, cada día descóbrense novos recursos.

Como patriotas galegos celebramos as manifestacións deste grupo de cregos que co glorioso nome de “OS IRMANDIÑOS” toma posicións de xeito tan definido diante do problema galego, pois se ben Galiza tivo en todos os tempos cregos que illadamente souperon interpretar a nosa realidade nacional – o cura de Fruime, Basilio Alvarez e tantos outros- ese sentimento foi sempre asolagado pol-a acción dos que Castelao definiu tan gráficamente como “prófugos do sacho”.

⁷ Negríña no orixinal.

PROXECTO DE MEDIDAS ECONÓMICAS E BASES CONSTITUCIONAIS PARA UN PROGRAMA DE GOBERNO PROVISORIO GALEGO⁸.

PRESENTACIÓN

Os últimos tempos políticos veñen caracterizados polo intento, tanto da burguesía coma das organizacións chamadas de “esquerda” españolas, de illar calquera alternativa de carácter nacional-popular que loite consecuentemente pola liberación do seu pobo, tentando impoñernos os Estatutos da II República como cota máxima á que podemos aspirar... Todo iso, en beneficio da consecución da «democracia» a nivel estatal.

Esta manobra, historicamente chamada ao fracaso, esixe de tódolos patriotas galegos e das súas organizacións políticas unha definición clara e tallante daquelas bases mínimas sobre as que se ten de asentir calquera solución que se dea para Galiza. A alternativa galega, en función dos intereses das clases populares, concretouna, nesta altura, o «CONSELLO DE FORZAS POLÍTICAS GALEGAS» (C.F.P.G.). A aprobación polo Consello, o día 7 de abril, das «BASES CONSTITUCIONAIS» e do «PROIECTO DE MEDIDAS ECONÓMICAS PRA UN PROGRAMA DE GOBERNO PROVISORIO GALEGO», estando representados no devandito organismo neste momento o Partido Galega Social-Demócrata (PGSD), o Partido Socialista Galego (PSG) e a Unión do Pobo Galego (UPG), supón, dunha banda, a concreción e o desenvolvemento en medidas concretas do seu propio Programa e, por outra banda, determina unha alternativa nacional-popular e democrática cara a ruptura, rematando necesariamente coa máis mínima virtualidade do Estatuto do 36. Como comunistas galegos que loitamos pola Liberación Nacional e Social e polo Socialismo, loitamos, xa que logo, por esta alternativa galega que responde aos intereses do proletariado e das demais clases populares no momento presente, e coidamos que as «BASES CONSTITUCIONAIS» que vén de aprobar o Consello son a única garantía, hoxe, dos dereitos nacionais de Galiza.

⁸ Abril do 1976. A transcripción deste e o seguinte documento derivan do cotexo de varias edicións (Arquivo do autor, cedidas por Fidel Diéguez Díez), para alén do rascuño mecanografado orixinal previo a esas edicións impresas que nos emprestou Luís Gonçalves Blasco ‘Foz’.

A Unión do Pobo Galego (U.P.G.) fai un chamamento a tódalas forzas políticas e sindicais operantes na Galiza e, en especial, ás forzas patrióticas, para que defendan esta alternativa e a fagan o guieiro da súa actuación no seo do pobo galego. Ao mesmo tempo, recabamos das vangardas políticas do resto dos pobos do Estado Español que recoñezan esta alternativa e a apoien sen reservas, cumprindo o principio de que cada pobo debe escoller libremente o camiño da súa liberación.

A U.P.G. preparou esta edición para facela chegar a tódalas camadas populares galegas e someter o seu contido á máis ampla discusión.

NON AO ESTATUTO DO 36!!!

APOIEMOS AS «BASES CONSTITUCIONAIS» !!!

Unión do Pobo Galego
(U. P. G.)

Galiza, Abril do 1976.

PROXECTO DE MEDIDAS ECONÓMICAS PARA UN PROGRAMA DE GOBERNO PROVISORIO GALEGO.

PRESENTADO POLO

Consello de Forzas Políticas Galegas (C.F.P.G.)

PGSD - Partido Galego Socialdemócrata

PSG - Partido Socialista Galego

UPG - Unión do Pobo Galego

PROGRAMA DE DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO DE GALIZA

INTRODUCCIÓN

O presente documento non pretende constituír un repertorio de medidas concretas de política económica conxuntural. Pretende trazar un esquema xeral dos principios e obxectivos que deberán presidir e orientar, respectivamente, a concepción dunha política de desenvolvemento para Galiza e, máis en concreto, do desenvolvemento da súa estrutura produtiva, segundo a visión que ten o *Consello de Forzas Políticas Galegas (C.F.P.G.)*.

A creba democrática pasa, na Galiza, pola formulación dunha alternativa política galega. E non abonda con formulala en abstracto; compre dotala de contidos mínimos específicos. Un dos seus contidos primordiais consiste na visión da problemática socioeconómica da Galiza que se adopte e na súa plasmación nunha política de Goberno.

Dado que o C.F.P.G. considera que Galiza é un País subdesenvolvido e sometido a unha dependencia colonial, a creba democrática debe supor para as clases populares galegas a oportunidade certa de poñer en marcha unha política de desenvolvemento que rompa os mecanismos do colonialismo e tire á sociedade galega do trollo do subdesenvolvemento. O que equivale a dicir que o Goberno Galego (G.G.) deberá dispor, primeiro de todo, dun esquema firme de política de desenvolvemento, e que o seu primeiro compromiso neste terreo consistirá en botar os alicerces dese novo proceso de desenvolvemento

económico da Galiza, único capaz de satisfacer as arelas e os dereitos do pobo galego ao benestar colectivo na propia Terra.

Velaí o por qué do contido deste documento, que por outra banda soamente constituirá un primeiro esquema válido que o C.F.P.G. desenvolverá polo miúdo. A política social propiamente dita non está exposta neste documento que, reiterémolo, apunta só ás bases dunha estratexia de desenvolvemento autónomo. As políticas laboral, educativa, sanitaria e de servizos sociais en xeral serán obxecto dos programas específicos pertinentes. De todos xeitos, este documento define unha serie de prioridades referentes á participación das clases traballadoras na decisión económica e no produto social, estando baseado en principios e obxectivos todos eles definidos en beneficio do pobo galego.

Finalmente, ao Goberno Provisorio Galego incumbiralle no seu intre enunciarse un programa mínimo de medidas de política económica inmediatas.

A. — O colonialismo e a inserción da economía galega no sistema económico capitalista

A inserción da Galiza no sistema capitalista do Estado español, baixo institucións xurídico-políticas que manteñen unha situación colonial, tradúcese no seu subdesenvolvemento e provoca a emigración e máis a apropiación do excedente económico galego polas clases dominantes dos países capitalistas do Estado español e do mundo occidental.

No sistema capitalista, a economía galega cumpre unha función dependente como subministradora de forza de traballo, capital e materias primas ou produtos elaborados con baixo nivel de valor engadido galego. Esa función ten como consecuencia a subordinación do desenvolvemento industrial galego, o abandono e atraso das economías agraria e pesqueira, a emigración, e unha explotación das clases traballadoras galegas.

O colonialismo nega e tende a destruír a realidade nacional da Galiza, e oponse ás necesidades específicas do seu desenvolvemento, impedindo o seu autogoberno e planificación democrática da súa economía en función das necesidades populares.

B. — A planificación da economía galega

O desenvolvemento da sociedade galega debe estar baseado en principios e obxectivos políticos, sociais, culturais e económicos que están en contradición coa situación de dependencia e que esixen unha planificación económica propia. O G.G. debe dispor de toda a autoridade planificadora necesaria para asegurar o cumprimento de aqueles principios e obxectivos, e non pode ceder aos organismos federais máis que aquelas funcións planificadoras que, sendo precisas para o desenvolvemento conxunto e en plan de igualdade dos pobos do Estado español, non contradigan polo tanto as necesidades do pobo galego.

C. — Principios básicos do desenvolvemento económico galego

A planificación do desenvolvemento económico fundarase nos seguintes principios, referentes aos dereitos das clases traballadoras e do pobo galego.

- 1.º -Conservación e desenvolvemento da propia identidade política e cultural.
- 2.º -Desenvolvemento autóctono e intensificación dos intercambios exteriores en plano de igualdade e mutuo beneficio.
- 3.º -Administración dos recursos económicos en función das necesidades do pobo galego.
- 4.º -Garantía para os traballadores galegos dun traballo cumprido no propio país coa conseguinte eliminación da emigración.
- 5.º -Utilización produtiva do excedente económico galego na promoción do propio desenvolvemento.
- 6.º -Intervención democrática dos traballadores nas decisións económicas tanto das empresas como dos organismos planificadores.
- 7.º -Incremento progresivo da participación dos traballadores no produto social consumido.
- 8.º -Axuda, na medida das posibilidades da economía galega, aos países subdesenvolvidos.

D. —Os obxectivos do desenvolvemento económico galego

O cumprimento dos principios devanditos precisa dun desenvolvemento económico que teña como obxectivos fundamentais a creación dun mercado interno, de xeito que sobre da base dunha economía autocentrada, a intensificación das relacións económicas co resto dos países estea fundada nun intercambio igual e en mutuo beneficio e non na exportación de materias primas e de forza de traballo.

Neste senso, a industrialización e o desenvolvemento agrario e pesqueiro están necesaria e fundamente interrelacionados, e o benestar das distintas clases traballadoras non se pode lograr máis que por medio do desenvolvemento da totalidade da formación social galega.

Proletariado industrial, labregos e mariñeiros constitúen, xa que logo, o eixo das alianzas das clases capaces de levar adiante a transformación necesaria para o benestar do pobo da Galiza. O desenvolvemento económico ten que estar baseado na utilización de técnicas de produción que garantan o benestar dos traballadores, de xeito que a creación intensiva de emprego para eliminar a emigración e posibilitar a volta dos emigrantes non debe apoiarse na creación de actividades de baixa produtividade, senón no desenvolvemento das polas da economía máis intensivas en emprego cun alto nivel de produtividade. As ramas económicas cuxo desenvolvemento é preciso para integrar e autocentrar a economía galega teñen mesmamente estas últimas características. Por outra banda, a industrialización da Galiza non debe limitarse á aplicación mimética e relativamente anacrónica dun modelo de sociedade industrial que leva aparellados gravosos custes sociais aturados case que exclusivamente polas clases traballadoras. A industrialización debe evitar o estrago de recursos e a produción irracional baixo criterios consumistas, e ten que adecuarse ás pautas de compatibilidade intersectoriais e condicionamentos ecolóxicos que só unha comprensión global do desenvolvemento económico galego permite establecer e sinalar.

A creación de emprego para posibilitar a volta dos emigrantes está urxida non só polo respecto a un dereito fundamental dos traballadores, senón tamén, diante da crise do sistema capitalista e da emigración a Europa, para evitar o paro ou unha reversión dos emigrantes aos países industrializados do Estado español. A estruturación integrada da economía galega debe constituírse nun obxectivo

básico da planificación. Hoxe, as materias primas galegas transfórmanse case todas fóra da Galiza, as grandes empresas existentes non están integradas na economía galega, a agricultura e a industria galegas non están interrelacionadas na medida e na maneira necesaria mediante un complexo industrial transformador dos produtos e fabricante dos subministros e medios de produción agrarios e, en xeral, non existe na industria galega o fundamental sector de fabricación de medios de produción.

Estes fenómenos están causados polo crecemento monopolista e pola ausencia dunha planificación galega, e impiden a creación do adecuado emprego industrial e de servizos, e o desenvolvemento dun mercado de produtos intermedios e máis para demanda de consumo.

A integración da economía galega e o desenvolvemento dun mercado interno non se opoñen de ningún xeito á intensificación das relacións exteriores. Opóñense unicamente ao presente intercambio desigual baseado fundamentalmente na importación de forza de traballo e de materias primas e outros produtos cun baixo nivel de valor engadido galego.

A integración da economía galega e o consecuente cese da emigración son por outra banda, obxectivos que requiren eliminar a apropiación allea do excedente económico producido polos traballadores galegos, apropiación allea á súa vez levada a cabo en parte a través da referida exportación de materias primas e forza de traballo.

O estado actual da economía galega e o logro dos obxectivos fundamentais descritos requiren un desenvolvemento económico baseado nas seguintes directrices sectoriais:

1.ª — DESENVOLVEMENTO INDUSTRIAL.

O G.G. considerará como obxectivo prioritario a participación progresiva dos traballadores asalariados na decisión económica nos centros de traballo, en especial nas empresas públicas, e nos organismos de planificación. Por outra banda o desenvolvemento industrial favorece obxectivamente á organización dos traballadores asalariados e como consecuencia a súa progresiva participación na decisión económica e no produto social.

Os eixos cardinais do desenvolvemento industrial serán:

1.1. Transformación deica as últimas fases do ciclo produtivo das materias primas propias ou dispoñíbeis, ou en todo caso, utilización dos recursos económicos da exportación no propio desenvolvemento.

1.2. Utilización progresiva na Galiza da produción de enerxía eléctrica, hoxe exportada, utilización no propio desenvolvemento dos resultados económicos dos excedentes, e adecuación dos incrementos de produción ás necesidades propias.

1.3. Desenvolvemento dun complexo agroindustrial baseado nos recursos agrícolas, gandeiros e forestais galegos, que abrangan tanto á transformación industrial como á fabricación de medios de produción e de subministros industriais para agricultura e para o propio complexo agroindustrial. Ese complexo agroindustrial deberase espaxiar polo medio rural para mellor o potenciar e dinamizar.

1.4. Consolidación e modernización da actual industria pesqueira, e desenvolvemento das industrias complementarias.

1.5. Incremento da integración na economía galega das relacións produtivas das industrias de fabricación de produtos elaborados destinados fundamentalmente á exportación (buques, automóbiles, etcétera) mediante a creación das correspondentes empresas auxiliares e subsidiarias.

1.6. Desenvolvemento da industria de materiais para a construción.

1.7. Apoio á transformación e modernización semiartesanal.

1.8. Desenvolvemento do sector de fabricación de bens de equipo.

2.ª —DESENVOLVEMENTO AGRARIO.

O desenvolvemento agrario orientarase na perspectiva dos intereses e o benestar colectivo do campesiñado, e contemplarase como un proceso integrador e modernizador do mundo rural galego.

O G.G. terá como un dos seus obxectivos sociais prioritarios a eliminación da necesidade de traballo das persoas de idade, hoxe obrigado pola emigración e o abandono da agricultura.

A política de prezos agrarios terá como obxectivos o incremento progresivo da produtividade e a eliminación da apropiación de traballo dos labregos por outras clases sociais do mesmo ou diferentes sectores económicos.

Os labregos xestionarán as cooperativas e outras explotacións colectivas acorde cos seus intereses no marco da planificación da economía galega. A organización cooperativa proxectarase non só na produción agraria senón tamén na súa comercialización e transformación industrial.

O desenvolvemento da produción agraria estará orientado polas prioridades seguintes:

2.1. Incremento da produción para o mercado interno galego e para exportación.

2.2. Desenvolvemento da produtividade mediante a ordenación axeitada de cultivos e aproveitamentos, e máis a agrupación cooperativa dos labregos, feita posíbel pola creación de postos de traballo industriais, fundamentalmente no medio rural.

2.3. Expansión dos cultivos pratenses e forraxeiros, co obxecto de desenvolver a produción leiteira e a recría de gando hoxe exportado.

2.4. Promoción dos cultivos hortofrutícolas.

2.5. Protección da produción e mellora da calidade dos viños.

2.6. Promoción da silvicultura e de diversificación das especies forestais con criterios ecolóxicos e económicos axeitados.

3.º — DESENVOLVEMENTO PESQUEIRO.

O desenvolvemento pesqueiro orientarase na perspectiva dos intereses das poboacións traballadoras da beiramar e contemplarase na súa interdependencia coas demais actividades produtivas desas mesmas poboacións. Así mesmo atenderá á consideración conxunta das actividades extractivas comercializadoras e transformadoras.

O G.G. terá como un dos seus obxectivos prioritarios a mellora das condicións de vida e de seguranza no traballo dos mariñeiros, e a súa participación na xestión das empresas ou cooperativas pesqueiras. A organización cooperativa proxectarase non só na extracción pesqueira e marisqueira senón na súa comercialización e transformación industrial.

Do mesmo xeito que na agricultura a política de prezos da pesca terá como obxectivos o incremento progresivo da produtividade e das condicións de vida dos traballadores, e a eliminación da apropiación do traballo dos mariñeiros por outras clases sociais do mesmo ou diferentes sectores económicos.

O desenvolvemento da produción pesqueira ou marisqueira estará orientado cara os obxectivos seguintes:

3.1. Racionalización e modernización da produción marisqueira e da pesca de litoral e de baixura mediante a planificación de cultivos, regulación das extraccións e continuo uso de embarcación e artes de pesca axeitados.

3.2. Consolidación da actual pesca de altura e grande altura.

3.3. Promoción da explotación piscícola moderna e integral dos cursos de auga.

4. — ORDEACION DO ESPAZO E DAS COMUNICACIÓNS.

O desenvolvemento urbanístico e das comunicacións internas ferroviarias e por estradas orientarase en función do benestar social, do especial espallamento da poboación co necesario desenvolvemento rural integrado con actividades agrarias, industriais e de servizos situadas neste medio, e da expansión dun mercado interno galego. Todo isto sen prexuízo de seren atendidas as

comunicacións marítimas e terrestres necesarias para intensificación dos intercambios externos.

A ordenación do espazo rural e máis o desenvolvemento urbanístico e das comunicacións deberán permitir a distribución harmónica da poboación galega. Evidentemente a aglomeración en certas zonas costeiras, debe atender á Galiza interior e ás bisbarras hoxe máis atrasadas ou postergadas, e debe mellorar decididamente as condicións de vida no medio rural e a súa aproximación ás zonas urbanas.

O programa de construción de vivendas asumirá un apoio activo á mellora da vivenda rural e mariñeira, con proxectos variados e apropiados para as condicións de vida e climáticas do campo e da costa. Os plans de urbanismo poderán incluír a socialización do chan urbano na medida precisa para erradicar a especulación, abaratar as vivendas dos traballadores e asegurar o desenvolvemento harmónico e as condicións de habitabilidade das cidades e das vilas.

E. — Recursos da economía galega

O subdesenvolvemento da economía galega non é debido á carencia de recursos. Galiza, como practicamente tódolos países, ten recursos abondo para sustentar unha economía que proporcione o benestar aos seus habitantes. Son, pola contra, os mecanismos da dependencia os que impiden que eses recursos se empreguen de xeito acaído para o propio desenvolvemento.

A economía galega dispón dunha gran capacidade potencial de produción agraria. Obtén unha produción pesqueira que a sitúa entre os países máis destacados e dispón dunhas condicións biolóxicas e ecolóxicas privilexiadas nas augas litorais. A riqueza mineira galega pode fornecer en cantidades relevantes materias primas hoxe en boa medida, pode ser utilizada no propio desenvolvemento.

Galiza ten unha pobre estrutura industrial dentro da cal existen, en contraste, empresas e actividades apropiadas para serviren de base a unha nova industrialización. A economía galega dispón de capitais, hoxe colocados maioritariamente no exterior a través do sistema financeiro do Estado español,

abondo para iniciar o financiamento do plan económico exposto e, xunto co resto dos recursos, para serviren de garantía na obtención dos créditos suplementares.

En fin, o traballo dos residentes actuais e dos emigrantes que regresen é, con todo, o maior recurso co que conta Galiza, si o traballo é organizado socialmente en función das propias necesidades e da solidariedade cos demais pobos.

F. — Política económica

A política económica galega necesaria para os recursos económicos seren postos ao servizo dos obxectivos prioritarios, deberá fundamentarse na creación dun sector público industrial e comercial coa dimensión precisa, mantendo na esfera privada as actividades non especificadas como públicas, dando pulo xeralizado ás cooperativas agrarias e pesqueiras, controlando a política fiscal, financeira, educativa e de investigación, laboral e social, e participando en plano de igualdade na elaboración federal das políticas monetarias e arancelaria.

A intervención pública estará centrada prioritariamente nos sectores e actividades que sexan básicos para o logro dos principios e obxectivos do desenvolvemento da economía galega, cuxa creación ou desenvolvemento está hoxe coutado pola dependencia. En congruencia con todo o anterior, as actuais empresas públicas implantadas na Galiza, pasarían a ser empresas públicas.

1— POLÍTICA ECONÓMICA INDUSTRIAL

1.1. Nacionalización dos recursos enerxéticos e mineiros, así como a explotación dos mesmos en función do propio desenvolvemento.

1.2. Creación mediante cooperativas e empresas nacionalizadas do novo complexo agroindustrial. Intervención pública da comercialización exterior da produción agraria. Apoio ao desenvolvemento do sector privado agroindustrial.

1.3. Modernización da industria conserveira de peixe e diversificación da mesma en base a produtos agrarios e pesqueiros.

1.4. Promoción concertada, ou no seu caso mediante empresas públicas, da transformación na Galiza das materias primas dispoñíbeis.

1.5. Promoción concertada, da integración na economía galega das actuais industrias de enclave dedicadas á exportación de produtos elaborados.

1.6. Promoción pública ou concertada do sector de fabricación de medios de produción.

1.7. Promoción de cooperativas e outras formas de asociación no sector artesan e na pequena empresa e creación de organismos públicos de asistencia técnico-administrativa.

1.8. Localización espallada das novas plantas industriais por todo o territorio galego, e en especial nas bisbarras máis precisadas dun pulo anovador.

2. — POLÍTICA ECONÓMICA AGRARIA

2.1. Establecemento de pautas, con criterios edafolóxicos, económicos e climatolóxicos, para o reparto do destino agrícola, gandeiro ou forestal das terras con óptimo aproveitamento.

2.2. Fomento e creación xeralizada de cooperativas de produción ou outras formas de asociación para explotación gandeira sobre a base do respecto da vontade dos labregos.

2.3. Fomento das cooperativas e outras formas de asociación para explotación agrícola e forestal.

2.4. Fomento das cooperativas e outras formas de asociación para explotación do viño.

2.5. Regulación e racionalización do destino das augas para rego en función do aproveitamento intensivo das terras, e aproveitamento piscícola dos cursos de auga.

2.6. Devolución dos montes de veciños aos labregos.

2.7. Planificación dos incrementos da produción e da produtividade en función da mellora do nivel de vida campesiño e do carácter exportador do sector agrario.

2.8. Control da comercialización en grande escala dos produtos agrarios mediante empresas cooperativas de segundo grado, ou no seu caso nacionalizadas, sen prexuízo do respecto á iniciativa privada.

2.9. Revitalización das feiras e mercados comarcais e locais con funcións complementares e supletorias do comercio en grande escala.

2.10. Garantía de venda da produción e prezos remuneradores.

2.11. Creación de organismos públicos e promoción de equipos sindicais, integrados nas explotacións agrarias, de asistencia técnica, administrativa, etcétera.

2.12. Concesión de créditos e axudas económicas sen ánimo de lucro coa garantía do traballo dos labregos ou do aval dos veciños, e máis fomento do mutualismo agrario.

2.13. Creación de parques de maquinaria agrícola a nivel comarcal.

3. —POLÍTICA ECONÓMICA PESQUEIRA

3.1. Establecemento de pautas, con criterios ecolóxicos, biolóxicos e tecnolóxicos para o deslinde de zonas de pesca na plataforma continental, aproveitamento integral das rías, explotación marisqueira da beiramar e localización industrial inocua. Regulamentación estrita e con criterios racionais de vedas, artes e sistemas de extracción.

3.2. Fomento e creación xeralizada de cooperativas e outras formas de asociación na pesca de baixura e na produción marisqueira, coa participación dos pescadores e mariscadores e respecto á súa vontade.

3.3. Atribución ás comunidades de mariscadores dos parques e viveiros naturais de explotación e cultivo, e do control compartido coas institucións públicas das zonas costeiras axeitadas para o cultivo en parques artificiais.

3.4. Apoio concertado, baixo pactos de mellora das condicións de vida dos mariñeiros, ás empresas de pesca de grande altura e conxeladora.

3.5. O G.G. intervirá nas negociacións e pactos para pesca en augas territoriais doutros países, en protección dos intereses da industria pesqueira galega.

3.6. Creación de cooperativas de segundo grado, ou no seu caso, empresas nacionalizadas, para comercialización en grande escala dos produtos pesqueiros.

3.7. Garantía de prezos remuneradores para venda da produción pesqueira e marisqueira. Será suprimido o actual réxime de funcionamento das lonxas.

3.8. Creación de organismos públicos e promoción de equipos sindicais, integrados nas explotacións mariñeiras, de asistencia técnica, administrativa, etcétera.

3.9. Concesión de créditos e axudas económicas sen ánimo de lucro coa garantía do traballo dos mariñeiros ou dos avais pertinentes e mais o fomento do mutualismo pesqueiro.

3.10. Protección das augas litorais contra a contaminación.

4. —POLÍTICA DE ORDEACIÓN DO ESPAZO, DA VIVENDA E DAS COMUNICACIÓNS.

4.1. Dotación da infraestrutura material e de servizos necesaria ao medio rural para súa modernización e desenvolvemento.

4.2. Establecemento dunha política de ordenación e asistencia técnica e financeira á modernización do hábitat, con adaptación ao medio e ás formas de asentamento da poboación.

4.3. Reformulación xeralizada dos plans de urbanismo cara a radical eliminación da especulación sobre do chan, o respecto de espazos abertos e zonas verdes, a ordenación de areas de servizos e a supresión de formas aberrantes de edificación.

4.4. Adopción das medidas conducentes ao abaratamento das vivendas para os usuarios.

4.5. Desenvolvemento da rede de comunicacións e do sistema de transportes, con prioridade para os transportes colectivos e para as comunicacións internas.

4.6. Determinación mediante acordos federais da política de comunicacións externas.

4.7. Revisión do sistema de xestión dos servizos portuarios e dotación de portos de abrigo axeitados ás bases da flota pesqueira de baixura.

5. —POLÍTICA FISCAL.

A política fiscal na Galiza será determinada e executada polo G.G. A contribución ás necesidades comúns federais será realizada en función de criterios equitativos. A imposición estará baseada en figuras tributarias que tendan a anular a regresividade do sistema tributario vixente e, singularmente, nos impostos xerais sobre das rendas das persoas físicas e das sociedades, e impostos sobre transmisións patrimoniais.

O G.G. asume a regulación da Seguranza Social no territorio galego. Para a súa xestión constituirase un ente autónomo que asumirá o patrimonio de todas as entidades da Seguranza Social existentes na Galiza.

Unha comisión paritaria de representantes deste ente autónomo e do órgano español correspondente determinarán todo o relativo á transmisión de activos e pasivos da Seguranza Social na Galiza.

6. —POLÍTICA FINANCEIRA E MONETARIA.

O G.G. poderá crear un sector bancario nacionalizado e terá os seus propios órganos de política monetaria, cos que incluírá equitativos a nivel federal.

O G.G. controlará a actuación dos intermediarios financeiros que operan na Galiza e adoptará as medidas necesarias para poñer o aforro galego ao servizo do propio desenvolvemento, incluídas as referentes á domiciliación das entidades financeiras.

7. —POLÍTICA EDUCATIVA E CIENTÍFICA.

O G.G. regulará o sistema educativo e investigador e creará e potenciará as institucións que considere necesarias en función do desenvolvemento económico da Galiza.

Abril de 1976.

BASES CONSTITUCIONAIS PARA PARTICIPACIÓN DA NACIÓN GALEGA NUN PACTO FEDERAL E DE GOBERNO PROVISORIO GALEGO.

PRESENTADO POLO

Consello de Forzas Políticas Galegas - (C.F.P.G.)

PGSD- Partido Galego Socialdemócrata

PSG- Partido Socialista Galego

UPG- Unión do Pobo Galego

Primeira.- Conforme ao principio de autodeterminación nacional, a soberanía política na Galiza correspóndelle ao pobo galego.

Segunda.- Un Goberno asumirá a representación e o exercicio do poder político no territorio da Galiza, en tanto non se establezan as institucións políticas definitivas, no correspondente proceso constituínte.

Terceira.- O Goberno Galego só responderá da súa xestión ante o pobo galego, titular da soberanía política, e a súa actuación terá como principios irrenunciábeis os consignados nas seguintes bases:

DA PARTICIPACIÓN NUN PACTO FEDERAL ESPAÑOL

Cuarta.- A participación da nación galega nun pacto federal español terá de se axustar ás condicións mínimas seguintes:

I.- O pacto federal ten de ser concluído sobre do principio da negociación no plano da igualdade dos representantes lexítimos dos pobos das diversas nacións hoxe integradas no Estado español, segundo veñan determinados polos respectivas procesos constituíntes.

II.- O pacto federal non poderá reducir as facultades de autoorganización e autogoberno da nación galega, agás nos aspectos libremente consentidos polos seus lexítimos representantes no devandito pacto.

III.-Os órganos federais que se establezan, tanto lexislativos, como executivos e xudiciais, integraranse sobre a base da representación por nacións, en igualdade numérica, independentemente da poboación e territorio de cada unha delas.

IV.- Non se poderá tratar de relativizar o peso político das nacións nos órganos federais mediante a concesión de igual representación neles ás rexións integrantes de calquera das nacións. Tal cousa non impedirá que calquera das nacións, na súa organización interna, poda outorgar autonomía ás rexións ou provincias que a constitúan.

V.- A eventual integración da Federación en organismos supranacionais, de carácter político ou económico, deberá ser referendada polos lexislativos de tódalas nacións federadas.

Quinta.- Os recursos económicos da Federación virán constituídos por:

I.-Achega de cada unha das nacións federadas, sobre do criterio de potencialidade económica respectiva e da solidariedade federal.

II.-Os rendementos daquelas actividades susceptíbeis de proveito económico que a Federación asuma en exercicio de competencias que lle sexan recoñecidas no pacto federal.

III.-Os recursos fiscais expresamente previstos no pacto.

Sesta.- Serán competencias federais as referentes a asegurar a relación entre as distintas nacións integrantes da Federación e a defensa e relacións exteriores; en particular:

I.-Forzas armadas de carácter militar: exércitos de terra, mariña e ar.

- II.-A representación exterior da Federación: servizos diplomáticos e consular. Conclusión de acordos internacionais.
- III.-Declaración de guerra e acordo da paz.
- IV.-Política monetaria e arancelaria.
- V.-Coordinación das políticas económica e fiscal das nacións federadas.
- VI. Réxime xurídico da administración federal.
- VII.-Lexislación Penal.
- VIII.-A administración de xustiza nas materias en que a lexislación sexa de competencia federal⁹.

Sétima.- As competencias federais non poderán ser ampliadas por medio da interpretación xudicial de poderes implícitos nelas.

As competencias non atribuídas espresamente á Federación ficarán reservadas ás nacións integrantes.

Oitava.- A competencia federal sobre as forzas armadas abranguerá ás forzas de carácter estritamente militar. As forzas paramilitares de orde público serán de competencia das nacións federadas.

Os mozos chamados a recrutamento forzoso terán de facer o seu servizo militar no territorio da Galiza.

O persoal militar designado para empregos que supoñan “cargos de confianza”, a exercer no territorio galego, deberán obter o referendo do Goberno Galego.

Toda alteración substancial da dotación ou organización militares no territorio galego, e a realización das manobras militares non de rutina no mesmo, deberán ser postas previamente en coñecemento do Goberno Galego.

⁹ Na reedición das *Bases* que realizara o BN-PG para o Día da Patria do 1979, o presente epígrafe tiña sete puntos, tras ser suprimido o texto do punto sétimo que rezaba tal e como aquí o punto VIII.

En caso de guerra co exterior declarada formalmente pola Federación, os órganos federais correspondentes poderán prescindir do disposto nos tres últimos parágrafos.

Novena.- A Federación ten de conceder intervención aos órganos nacionais galegos correspondentes na negociación de acordos con outros Estados ou organismos internacionais sobre pesca, en augas internacionais ou territoriais doutros países, sobre réximes de emigración e cantas cuestións afecten fundamentalmente aos intereses da nación galega.

Décima.- A competencia federal sobre política monetaria enténdese sen prexuízo das competencias nacionais galegas de ordenación financeira, especificada na base 17^a.

Undécima.- Serán competencias nacionais galegas:

I.-A autoorganización política e o autogoberno, segundo determine a vontade constituínte do pobo galego, sen outros límites que os previstos na base 4^a, II.

II.-O réxime xurídico da Administración galega.

III.-O réxime electoral¹⁰.

IV.-A determinación dos nacionais galegos¹¹.

V.-O réxime xurídico das liberdades públicas.

VI.-A lexislación penal¹².

¹⁰ No texto orixinal das *Bases*, e na súa primeira edición, estes primeiros tres puntos conxugábanse nun só.

¹¹ No documento orixinal das *Bases*, así como no *Libro negro*, este punto indica: “IV.-A determinación dos dereitos nacionais galegos”.

¹² Este punto non aparece inicialmente nos documentos do CFPG nen na propia edición destes do 1976. Farao con posterioridade, diante da edición que o BN-PG tira á altura do 25 de xullo

VII. O mantemento da orde pública, a declaración de estados de excepción.

VIII.-A política económica e a planificación da economía.

IX.-A política fiscal.

X.-O Dereito civil, mercantil e de traballo; a regulamentación da Seguranza Social.

XI.-A Administración de xustiza nas materias en que a lexislación sexa de competencia nacional galega.

XII.-O rexistro civil e o notariado.

XIII.-O réxime urbanístico e a ordenación do territorio.

XIV.-A política cultural e educativa.

XV.-A política sanitaria.

XVI.-A política de transportes e de comunicacións¹³.

Duodécima.- A determinación do carácter federal ou nacional de competencias non previstas nestas bases fica remitida á negociación do pacto federal, pero unha vez concluso, aterase ao determinado na base 7ª.

A asignación de calquera competencia aos niveis federal ou nacional abranguerá necesariamente a lexislación e a execución sobre a materia determinada; con todo, a Federación, previo acordo co Goberno Galego, poderá delegar en órganos nacionais a execución en materias competencia daquela.

do 1979.

¹³ Este punto inicialmente non aparecía nos documentos e edición destes do 1976.

Décimo terceira.- O idioma oficial da nación galega é o galego.

Nas relacións oficiais dos órganos públicos galegos cos da Federación empregarase o idioma oficial da Federación¹⁴.

Os órganos federais que actúen no territorio galego, nas súas relacións cos administrados estarán obrigados a empregaren o idioma galego, agás requerimento expreso en contra da parte do administrado.

Décimo cuarta.- Para o mantemento da orde pública no territorio da Galiza crearase unha Garda Nacional e un Servizo de Policía Nacional¹⁵.

Serán fins da Garda Nacional:

I.-Exercicio das funcións da policía gubernativa, xudicial e fiscal.

II.-Colaboración na defensa pasiva civil.

Os órganos nacionais galegos ditarán a normativa reguladora das policía municipais.

Décimo quinta.- O réxime xurídico das liberdades públicas abranguerá a regulamentación dos dereitos de xuntanza, manifestación, asociación política, sindical e relixiosa, e a regulamentación dos medios de comunicación.

Este réxime non poderá ignorar ou lesionar os dereitos recoñecidos na Declaración Universal dos Dereitos Humanos da ONU.

Décimo sexta.- A competencia nacional galega de política e planificación económica implicará, en particular, as facultades seguintes:

I.-Elaboración e xestión do plan económico nacional.

II.-Nacionalización das fontes de riqueza existentes no territorio galego.

¹⁴ Este parágrafo non aparecerá na edición do 1979.

¹⁵ Na edición do BN-PG do 1979 en troca de Policía Nacional fálase de "Policía Municipal".

III.-Ordenación da produción económica e da súa comercialización.

IV.-Ordenación das institucións financeiras que operen en territorio galego; creación dun sector bancario nacionalizado.

Décimo sétima.- A competencia de ordenación financeira, en particular, a facultade de fixación de cotas de liquidez e inversión, e de fondos obrigados de reservas e inversión, para todas as entidades que operen na Galiza no terreo financeiro, aínda que sexan sucursais de entidades non galegas.

Décimo oitava.- A nación galega poderá emitir débeda pública e o Goberno poderá concertar operacións de tesourería.

Décimo novena.- A competencia nacional galega sobre do ensino abranguerá todos os graos e niveis, calquera que sexa o carácter dos centros que o impartan.

O ensino impartirase en galego, en todos os seus graos e niveis, se ben, atendida a existencia de sectores de poboación español falante, o Goberno galego obrígase a establecer escolas primarias en número suficiente para recoller os nenos procedentes daqueles sectores, nas que o ensino se impartirá en español, con vistas á integración harmónica dos mesmos na comunidade cultural galega.

Vixésima.- Os activos e pasivos públicos afectados a servizos que pasen a ser competencia nacional galega integraranse no patrimonio público galego. Unha comisión paritaria dos Gobernos federal e nacional galego determinará as modalidades da transferencia.

Esta disposición aplicarase tamén á Seguranza Social¹⁶.

¹⁶ Esta liña xa non aparece na edición do BN-PG.

Do exercicio do poder polo Goberno provisorio Galego¹⁷

Vixésimo primeira.- Unha Comisión paritaria do Goberno provisorio galego e o Goberno español establecerá as modalidades concretas de coordinación das súas xestións respectivas, sobre o principio de aceptar como criterio orientador o previsto para o pacto federal. Esta Comisión determinará concretamente, e en cada momento, e mentres se estenda o período provisorio, as alteracións que respecto do réxime federal veñan impostas temporalmente.

Vixésimo segunda.- Na medida en que o Goberno provisorio galego asuma o exercicio efectivo das competencias nacionais galegas, os órganos públicos españois radicados no territorio da Galiza, pertencen á Administración territorial ou institucional do Estado, ou á Administración provincial, e afectados ao desenvolvemento daquelas competencias, pasarán a depender do Goberno galego.

Os funcionarios titulares ou afectados ao servizo dos devanditos órganos conservarán a súa categoría profesional, salvo expediente de responsabilidade política, instruído coas debidas garantías.

Vixésimo terceira.- A transferencia patrimonial prevista na base 20ª virá imposta automaticamente para os servizos que asuma efectivamente o Goberno provisorio galego.

Vixésimo cuarta.- En tanto o Goberno provisorio galego non asuma efectivamente a súa competencia fiscal, o Goberno español obrígase a facilitarlle os recursos económicos que se viñesen empregando nos servizos correspondentes, competencia do Goberno galego.

¹⁷ A seguir, no documento mecanografado que deu orixe ao *Libro negro*, incluíase un outro punto que non se acha en ningunha edición impresa de tiraxe masiva. Decía así: “O recoñecemento do Goberno provisorio español polo Goberno provisorio galego fica subordinado ao compromiso formal de parte do primeiro do respecto das bases contidas nos artigos precedentes”.

A determinación do monto económico da transferencia de recursos axustarase aos criterios seguintes:

I.-Proporcionalidade da poboación galega á do enteiro Estado español no último censo oficial aprobado.

II.-Media das previsións de gastos, nos dous últimos orzamentos aprobados, para cada rúbrica do Orzamento do Estado español afectada a servizos da clase dos asumidos polo Goberno Galego.

III.-Globalización das cantidades referidas no apartado II, aplicándolle o coeficiente proporcional previsto no apartado I.

Unha Comisión paritaria especial do Goberno español e do Goberno provisorio galego asegurará periodicamente a concreción da transferencia, de acordo cos criterios expresados.

Vixésimo quinta.- En ningún caso o Goberno provisorio galego ficará vencellado polas asignacións previas feitas no orzamento español, sendo da súa exclusiva competencia a distribución dos recursos das súas atribucións.

Vixésimo sexta.- Constituirase unha comisión paritaria especial do Goberno provisorio galego e o Goberno español e, eventualmente, os demais gobernos nacionais ibéricos, a efectos da determinación das políticas fiscal, monetaria e arancelaria, en tanto non se establezan os órganos federais correspondentes.

O Goberno Galego non recoñecerá lexitimidade ás disposicións que nestas materias adopte o Goberno español sen o consenso dos seus representantes na comisión aludida.

Vixésimo sétima.- Nesta etapa provisoria serán cooficiais no territorio da nación galega os idiomas galego e castelán. O Goberno provisorio adoptará as medidas precisas para facilitar a implantación do réxime definitivo nesta materia, prevista na base 13ª.

Adicional.- Sen prexuízo de facer efectivas todas as competencias que lle correspondan consonte estas bases, o Goberno provisorio considera

imprescindíbel reparar no mesmo momento da súa proclamación os espolios máis patentes feitos en prexuízo das clases traballadoras galegas.

GALIZA, Abril, 1976.

OS CREGOS GALEGOS DIANTE DO CONFLITO DAS ENCROBAS.

Os abaixo firmantes, cregos da diócese compostelana que realizan a súa misión pastoral no mundo rural, aproveitando a nosa xuntanza mensual en Santiago queremos manifestar o noso sentir sobre os graves acontecementos que están a ocorrer en As Escrobas¹⁸:

1º Ás xentes de As Encrobas: Solidarizámonos coa xente que unha vez mais se ve explotada, desatendida e enmudecida. Ela é a xente que padece o sacrificio brutal da emigración, que atura os índices mais elevados da inseguridade social e de opresión de todo tipo. “Os sufrimentos e as angustias de todos os homes deben ser os sufrimentos e as angustias de todos os discípulos de Cristo”.

2º Ás autoridades públicas: ¿Até cando os pobres van ser sempre desouvidos? ¿Até cando os nosos labregos van ser sempre marxidados? ¿Até cando o sangue, o traballo e o suor dos nosos campesinos van enriquecer as arcas dos poderosos? No conflito entre a lei e o home, Xesús sempre optou polo home: “Non se fixo o home para o sábado (para a lei), senón a lei para o home”. Dóinos que as forzas de orden pública sexan utilizadas unha vez mais, para defender os intereses dos poderosos, obrigando a estas forzas a enfrentárense cos seus pais e irmáns de sangue, de Terra e de fala.

3º Aos donos da empresa, que quizá din crer no Deus de Xesús Cristo -que estivo sempre ao carón do povo- queremos recordarlles as palabras da Carta de Santiago, que é palabra de Deus: “O xonal dos traballadores... defraudado por vós clama, e os seus berros chegaron aos ouvidos do Señor dos exércitos. Vivides ben sobre a terra, entregados aos placeres: estádesvos cebando para o día da matanza (Carta de Santiago, 5, 4-5).

¹⁸ O 18 de febreiro do 1977 aparecía este texto en varios xornais galegos, asinado por 35 sacerdotes; reproducido tamén en *Encrucillada, revista galega de pensamento cristián*, nº 2 (Marzo-Abril, 1977) pp.83-84

4º Á xerarquía eclesiástica galega: Queremos pedirilles que se comprometan e se solidaricen activamente con este gravísimo problema dos nosos labregos. Ao noso Arcebispo queremos falarlle mais en concreto á súa conciencia e responsabilidade: o día que recebeu a comisión dos veciños, díxolles vostedes que “facía seu o problema das Encrobas”. Os resultados están á vista. Se non se toma postura, ¿seremos realmente seguidores do que dixo Cristo: “o bon pastor... coñece, defende, dá a vida polas ovellas”?; ¿até que punto poderá a xente continuar fiándose de vostedes, de nós, da Igrexa?

5º A nós mesmos, cregos dun povo pobre, a quen queremos servir: Que esto sexa unha chamada mais para que o noso traballo vaia na liña de defensa dos interese do noso povo, “axudando ao crecemento e á liberación dos homes que nel viven e á creación dunha nova sociedade xusta e digna, onde os homes sexan donos de si e non servos e escravos, segundo as esixencias da mensaxe de liberación dun home rural: Xesús de Nazaré”.

6º A conciencia pública galega: Que nos demos conta de que somos irmáns e non podemos -aínda que teñamos solucionados os nosos problemas persoais- quedar indiferentes diante destes feitos e da situación xeral en que vive a xente do noso mundo rural. Que caiamos na conta que até que non formemos unha auténtica conciencia nacional galega -o que non significa separatismo- non poderemos defender os nosos intereses e problemas. Quizá vaia sendo hora de non contentarse con chamar extremistas aos que falan dunha colonización de Galiza, mentras sigan repetíndose estes feitos nos que o auténtico interese da comunidade galega queda postergado ante intereses mais “xerais”. “Somentemente cando os galegos tomemos nas nosas mans o desenvolvemento do noso país -sin esperar ningún maná caído de arriba-, somentemente entón o desenvolvemento e apaz vitán á nosa Terra” (bispo de ferrol).

Finalmente pedimos a liberación de todos os nosos irmáns labregos detidos, e solidarizámonos plenamente co noso compañeiro Ramón Valcárcel Vega. Queremos confortalos coas palabras de Xesús: “Ditosos seredes cando vos insulten e persigan...; algrádevos porque grande será a vosa recompensa, pois así perseguiron aos profetas que houbo antes de vós”.

A AN-PG (ASAMBLEA NACIONAL-POPULAR GALEGA) E A UPG (UNIÓN DO POBO GALEGO) ANUNCIAN A CONSTITUCIÓN DO BLOQUE NACIONAL-POPULAR GALEGO¹⁹.

As direccións da Asamblea Nacional-Popular Galega (AN-PG) e da Unión do Pobo Galego (UPG), acaban de constituir formalmente o Bloque Nacional-Popular Galego en cumprimento dos acordos do II Plenario da AN-PG e das resolucións do Cumio Central da UPG.

A constitución do Bloque Nacional-Popular Galego, responde á necesidade actual dunha alianza estratéxica inequivocamente galega e popular que asume a loita pola liberación nacional e social de Galicia, procurando a organización política e o apoio do pobo galego arredor dun programa político, económico, social e cultural que resume as aspiracións sentidas hoxe como súas polas clases populares da nosa nación.

Neste sentido, o *Bloque Nacional-Popular Galego* presentarase como tal nas próximas eleccións, considerando éstas como un medio máis de loita política no camiño da liberación nacional e social de Galicia e da conseguinte solución dos graves problemas económicos, socias e culturais que soporta o pobo traballador galego.

Con este motivo, a UPG e a AN-PG fan un chamamento a tódolos traballadores e clases populares pedindo o seu apoio como organizacións galegas que representan e practican unha política unha política verdadeiramente galega e popular baseada nos nosos dereitos e intereses, en procura do benestar e da liberdade do conxunto do pobo.

¹⁹ A AN-PG (*Asamblea Nacional-Popular Galega*) e a UPG (*Unión do Pobo Galego*) anuncian a constitución do *Bloque Nacional-Popular Galego*, s/d s/l, c. abril 1977, [arquivo da UPG].

POSICIÓN DA ING SOBRE A MANIFESTACIÓN DA AUTONOMÍA²⁰

A Dirección Zonal da INTERSINDICAL NACIONAL GALEGA (SOG, UTEG, UTBG, UTSG, SGTM), ante a celebración o día 4 dunha “festa-manifestación” en apoio do proxecto de réximen pre-autonómico pra Galicia, presentado polos parlamentarios ao Goberno, quere clarificar a súa postura de NON PARTICIPACIÓN ante a opinión pública en xeral, i especialmente ao pobo traballador de Vigo.

A I.N.G., considera que iste acto pretende ser unha mostra de apoios a uns parlamentarios que din representar ao Pobo Galego; convén que lembremos o orixen dista pretendida “representatividade” outida nas Eleccións do 15 de Xunio, xogando co “coco” do golpe fascista, sin unha amnistía laboral e política, con partidos e organizacións de masas sin legalizar –inda o están hoxe a AN-PG UPG, EIA, HASI,...--, coas centrais sindicais recentemente legalizadas, cos medios de difusión e información en poder da oligarquía, etc., etc., e sobre de todo cunha característica esencial: a situación socio-económica nun país colonizado, Galicia, e as implicacións que isto ten, total desinformación do Pobo, caciquismo e demáis.

Non se entende como uns partidos autocalificados de esquerda, e incluso de esquerda nacionalista, participan nun acto promocionado principalmente por A.P., e U.C.D., que son os que hoxe representan os intereses da oligarquía financeira e industrial, beneficiaria da explotación colonial exercida sobre Galicia, e que polo tanto non van defender a liberación real do Pobo Galego, porque isto iría en contra dos seus intereses de clase; o mesmo cabe decir de Centrais Sindicais que coa súa participación non fan máis que clarificar a súa actitude ante a realidade galega, dando alternativas incorrectas, e non indo a verdadeira raíz dos nosos males. Non nos esquezamos de que son os propios parlamentarios “galegos” da U.C.D. os que están a negociar co Goberno da U.C.D. o proxecto pre-autonómico ¿cabe maior contradicción? ¿non será que o que realmente se pretende conquistar é hipotecar o futuro de Galicia? Miremos se non o recentemente celebrado Pacto da Moncloa, onde unha serie de partidos e centrais “obreras” (os mesmos da Autonomía) venderon a clase

²⁰ Decembro do 1977. Arquivo do autor, cedido por Fidel Diéguez Díez.

traballadora, someténdonos a un programa económico que fai recaer sobre de nós todo o peso da crisis económico capitalista na que non tivemos arte nin parte.

Pra I.N.G. o proxecto pre-autonómico non ven ser máis que unhas das maniobras das clases dominantes do Estado Español, pra manter a súa privilexiada situación social e perpetuar a súa explotación sobre da clase traballadora e sobre das nacións oprimidas do Estado Español; por tanto, é unha clara continuación do Pacto da Moncloa. Miremos a realidade galega sen prismas que nola desvíen:

--As declaracións do Subsegretario de Industria (segundo de abordo do Ministro), nas que nega a Galicia calquera posibilidade de desenrolo económico, pregonando alegremente incluso, ter conquerido desviar pra outras zonas do Estado inversións industriais por valor de 15.000 millóns de pesetas.

--Galicia, según as estadísticas oficiais, é a zona onde se dan os maiores índices de inflación do Estado Español.

--A falla de postos de traballo, o paro.

--A industrialización irracional, que en moitas ocasións creou menos postos de traballo dos que destruiu. A industria de enclave que non aproveita os ciclos produtivos das materias primas eztraídas en Galicia, senon que se limita a ser un mero axente pra enviar fora as materias poderían ser transformadas aquí, creando postos de traballo e xenerando riqueza pro País.

--Os expedientes de crisis, regulacións de emprego e peches de empresas.

--A secular emigración que vimos padecendo de xeito que Galicia estése a despoblar cada vez máis.

--Os salarios máis baixos do Estado Español que eiquí temos.

--A inversión do aforro Galego fora de Galicia.

Realmente cabe preguntarse cómo Galicia, sendo unha Nación que dispón de tódalas fontes de riqueza precisas para xenerar un desenrolo industrial suficiente pra cubrir as necesidades do noso Pobo, está a sufrir tódala problemática devandita, isto é debido, a que o Pobo Galego non é realmente dono de sí mesmo, da súa Terra senon que son as clases domintes do Estado as que están a aproveitarse dos nosos recursos, mentras o Pobo traballador

galego estamos en ínfimas condicións de vida NON NOS ENGAÑEMOS, a Autonomía non vai ser a panacea pra solución dos nosos problemas. Ante isto, ¿cal debe ser a postura de calquera traballador galego consecuente?, apoiar un proieto pre-autonómico potenciado polos nosos opresores ou defender unha alternativa clara e consecuente coa realidade galega, é decir as BASES CONSTITUCIONAIS da Nación Galega , no marco dun Pacto Federal en pé de igoaldade antre os distintos Pobos do Estado Español; istas Bases Constitucionáis son as que verdadeiramente garantizan a auto-organización política e o auto-goberno que o Pobo Galego seña dono dos seus destiños, e a implantación dun Goberno Galego con capacidade pra desenrolar a política económica, cultural e social na Nosa Terra , en función dos intreses do Pobo Traballador. Soio diste xeito cabe decir que realmente, non estamos a loitar por hipotecar o futuro do noso Pobo a base dunha mera descentralización cultural e administrativa, senon que loitamos por rematar ca emigración, por crear postos de traballo a base dun desenrolo industrial racional, por facer a reforma agraria e pesqueira cos pés na realidade galega , pola inversión en Galicia do aforro galego, por unha sanidade e un ensino ao servicio do Pobo, por uns salarios e condicións de vida e traballo realmente dignos, pola abolición das leises antiobreiras, nunha palabra, por facer da Nosa Terra hoxe asoballada i explotada UNHA PATRIA CEIBE DOS TRABALLADORES.

Por todo isto a I.N.G. non vai estar o día 4 ao lado dos nosos explotadores, nin dos partidos e centrales que, lonxe de afrontar a realidade galega consecuentemente , limítanse a dar alternativas que non supoñen máis que “parches”, e polo tanto, conciente ou inconscientemente, están a colaborar pra perpetuar a explotación que sufrimos. Si unha parte do Pobo Galego, vai estar alí, isto teñamolo todos presentes non é máis que unha mostra de que realmente o Pobo está desinformado e manexado por intreses alleos a íl, de que Galicia é unha Nación colonizada.

ING (SOG, UTBG, SGTM, UTSG, UTEG)

Vigo, Nadal 1.977

por qué naceu a

ing.

Nos derradeiros anos nacearon en Galicia unha chapa de sindicatos de rama (UTBB, UTSS, UTEG, SGTB) ou ramas (SOG) que agrupaban ás asociacións galegas, co fin de dar unha solución ás reivindicacións específicas dos asalariados, dende unha posición que tivera en conta a realidade colonial do NOSTRO PAÍS e a necesidade de autoorganizarnos.

Conscientes de que só coa unidade de todos os traballadores podemos dobligar de xeito decisivo á Patronal, chamamos ás demais Centrais e organizacións sindicais de Galicia á formación dunha Central Sindical Unica e Galega.

A práctica no derradeiro ano desas Centrais Sindicais demostrounos que pasaron a frenar as loitas obreiras e que non estaban interesadas na unidade e autoorganización dos traballadores galegos.

Así é como os distintos sindicatos galegos e antiimperialistas conscientes do grave momento polo que está pasando a clase traballadora de Galicia decidíu dar un paso máis na loita pola Central Sindical Unica e Galega, creando unha ferramenta que nos permitirá plantexar os conflitos ou chamamentos dun xeito unificado.

A **I.N.G.** (Intersindical Nacional Galega) naceu logo de discutirse e aprobarse de xeito maioritario nos distintos sindicatos coa integración, fráctase dunha confederación sindical onde os afiliados o son dos distintos sindicatos que a compoñen.

A **I.N.G.** nace como unha ferramenta organizativa, democrática, de clase, independente e nacional galega pra que as asembleas de rama, de empresa ou sección sexan o principal organismo decisorio en calquera conflito, negociación ou convenio.

a I.N.G. INTERSINDICAL NACIONAL GALEGA

DE CLASE

independente

- NON DEPENDEMOS DE NINGUNHA ORGANIZACIÓN, PARTIDO OU GRUPO RELIXIOSO.
- LOITAMOS POLAS REIVINDICACIÓNS DA CLASE TRABALLADORA SEN ACEPTAR NINGUN TIPO DE CONCESIÓN Á PATRONAL OU REPRESENTANTES DELA.

democratica

- TODOLOS TRABALLADORES AFILIADOS TEMOS OS MESMOS DEREITOS, PODENDO ELEXIR OU SER ELEXIDOS PROS CARGOS DIRECTIVOS.
- REXIMONOS POLO PRINCIPIO DA DEMOCRACIA INTERNA.
- LOITAMOS POLA DEMOCRACIA DA CLASE TRABALLADORA COMO UNICO MEDIO PRA DECIDIR E XESTIONAR O NOSTRO PROPIO DESTIÑO, CONSIDERANDO QUE SOLO SE PODERA EXERCER PLENAMENTE NUNHA SOCIEDADE SIN CLASES.

combativa

- A LOITA DOS TRABALLADORES E NON O PACTO, SON PRA NOS O PRINCIPAL MEDIO REIVINDICATIVO.

anticapitalista

- A **I.N.G.**, COMO ORGANIZACIÓN DOS ASALARIADOS, LOITA CONTRA DA EXPLOTACIÓN CAPITALISTA BAIXO CALQUERA FORMA QUE SE MANIFESTE.
- A **I.N.G.** INSERTA A SUA LOITA POLOS INTERESES INMEDIATOS (ECONÓMICOS, SOCIALES E CULTURALES), NO MARCO MAIS AMPLO DO ENFRENTAMENTO CO PODER DA BURGUESIA.

antiimperialista

- CONSEQUENTEMENTE COA NOSTRA LOITA ANTI-CAPITALISTA, LOITAMOS CONTRA DA EXPLOTACIÓN COLONIAL QUE EXERCE O CAPITAL MONOPOLISTA ESPAÑOL SOBRE A NACIÓN GALEGA, CONSTITUINDO POLO TANTO A LOITA ANTICOLONIAL E ANTI-IMPERIALISTA PARTE FUNDAMENTAL DA NOSTRA ESTRATEXIA.

internacionalista

- PORQUE FACEMOS DA SOLIDARIDADE INTERNACIONAL PARTE FUNDAMENTAL DA NOSTRA PRÁCTICA.
- POR CANTO POÑEMOS POR DIANTE A LOITA DO NEMIGO FUNDAMENTAL DOS ASALARIADOS: O CAPITAL.

²¹ Arquivo do autor, cedido por Fidel Diéguez Díez.

EXPULSIÓN DOS PARLAMENTARIOS DO BN-PG. SENTENZA 122/1983.

Texto da Resolución diante do recurso de amparo presentado polos deputados nacionalistas²².

Extracto:

1. Se considera aplicable parte de la argumentación de la Sentencia 101/1983, de 18 de noviembre, en especial en lo que se refiere al «acatamiento» como objeto del juramento o promesa de los diputados electos.
2. Se reitera el criterio flexible que el Tribunal Constitucional ha adoptado respecto a los requisitos formales que requiere el recurso de amparo.
3. Las reservas internas que algunos diputados electos del Parlamento de Galicia puedan tener al cumplimentar la obligación de prestar juramento o promesa de acatar y guardar fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia como condición para adquirir la condición plena de diputado son irrelevantes para el Derecho, que no puede entrar en el ámbito del pensamiento en tanto no se manifieste en conductas externas.
4. De una interpretación sistemática del texto constitucional derivada de los principios que la inspiran y en particular del art. 9.1 (los ciudadanos y los poderes públicos están sujetos a la Constitución y al resto del ordenamiento jurídico) se deriva que la sujeción a la Constitución entendida como deber negativo de no actuar contra ella se aplica a todos y que esta sujeción actúa como deber positivo de obrar con arreglo a la misma, respecto a quienes son titulares de poderes públicos.
5. El principio del pluralismo político opera dentro del marco constitucional y de la debida obediencia a sus normas.
6. Las manifestaciones de la libertad ideológica que consagra el art. 16 de la Constitución han de armonizarse en su ejercicio con el necesario cumplimiento

²² **Data de Aprobación:** 16/12/1983 **Publicación BOE:** 19840111 [«BOE» núm. 9]
Sala: Sala Primeira: Excmos. Sres. García-Pelayo, Latorre, Díez de Velasco, Begué, Gómez-Ferrer y Escudero. **Ponente:** don Angel Latorre Segura. **Número rexistro:** 25/1983
Recurso tipo: Recurso de amparo.

del deber positivo inherente al cargo público de actuar en el marco constitucional, incluyendo por supuesto la posibilidad de promover su reforma por los cauces que en la Constitución se establecen.

7. La fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia pueden entenderse como el compromiso de aceptar las reglas de juego político y el orden jurídico existente en tanto existe y a no intentar su transformación por medios ilegales.

La fidelidad, en esta línea interpretativa, no entraña una prohibición de representar y de perseguir ideales políticos diversos de los encarnados en la Constitución y el Estatuto, siempre que se respeten aquellas reglas de juego; y no supone, por tanto, una renuncia a las libertades individuales consagradas por la Constitución, ni a la libre crítica del ordenamiento jurídico existente, ni de los actos políticos que se realicen, ni a la libre proposición de nuevas leyes ni a procurar la reforma de la Constitución o el Estatuto, tanto más cuanto el contenido de la actual Constitución Española es reformable, aunque el procedimiento para llevar a cabo esa reforma sea más o menos rígido según la materia y ámbito a que afecte, como lo es el Estatuto de Galicia.

8. Esa libertad de expresión está protegida por la prerrogativa de la inviolabilidad por los votos y opiniones que los miembros del Parlamento emitan en el ejercicio de su cargo (art. 11.3 del Estatuto gallego), libertad que obviamente no viene coartada por la prestación del juramento o promesa debatido.

9. De acuerdo con esta interpretación, el deber de fidelidad se confunde prácticamente con el deber de obediencia a la Constitución y al resto del ordenamiento jurídico que deriva del art. 9.1 de la Constitución del que arranca también el deber de acatamiento.

10. Siendo posible dos interpretaciones de un precepto, una ajustada a la Constitución y la otra no conforme a ella, debe admitirse la primera, con arreglo a un criterio hermenéutico reiteradas veces aplicado por este Tribunal.

Preámbulo:

La Sala Primera del Tribunal Constitucional, compuesta por don Manuel García-Pelayo y Alonso, Presidente, y don Angel Latorre Segura, don Manuel Díez de Velasco Vallejo, doña Gloria Begué Cantón, don Rafael Gómez-Ferrer Morant y don Angel Escudero del Corral, Magistrados, ha pronunciado

EN NOMBRE DEL REY

la siguiente

SENTENCIA

En el recurso de amparo núm. 25/1983, formulado por don Bautista Goyel Alvarez Domínguez, don Claudio López Garrido y don Lois Diéguez Vázquez, representados por el Procurador de los Tribunales don Ignacio Aguilar Fernández y bajo la dirección del Letrado don Alejandro Otero Soto, contra resolución del Parlamento de Galicia de 23 de noviembre de 1982, que priva a los recurrentes de los derechos establecidos en los arts. 8, 9, 10 y 11 del Reglamento de dicho Parlamento. En el proceso han comparecido el Ministerio Fiscal y el Parlamento de Galicia, representado por el Procurador don Argimiro Vázquez Guillén, bajo la dirección del Letrado don Antonio Vázquez Guillén. Ha sido Ponente el Magistrado don Angel Latorre Segura, quien expresa el parecer de la Sala.

Antecedentes:

I. Antecedentes

1. El 15 de enero de 1983 se presentó ante este Tribunal Constitucional escrito del Procurador de los Tribunales don Ignacio Aguilar Fernández en nombre y representación de don Bautista Goyel Alvarez, don Claudio López Garrido y don Lois Diéguez Vázquez, por el que se interpone recurso de amparo contra la resolución del Parlamento de Galicia, de fecha 23 de noviembre de 1982, por la que quitan y privan a los recurrentes de los derechos reglamentarios establecidos en los arts. 8, 9, 10 y 11 del Reglamento del Parlamento de Galicia hasta que presten la promesa o juramento de acatar y guardan fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia. La demanda centra su argumentación en que si bien el deber jurídico de respetar y obedecer las Leyes obliga a todos, tal principio tiene únicamente aplicación en el fuero externo, en el comportamiento positivo y público, pero no interiormente, en el ámbito de la conciencia. Señala que se da una desigualdad contraria al art. 14 de la Constitución por el hecho de que unos diputados que prestan el juramento o promesa citados con reserva

mental conservan la plenitud de sus derechos y lo pierden quienes por razones de conciencia se niegan a hacerlo. Advierte que el reglamento entró en vigor cuando ya estaba constituido el Parlamento y, por tanto, todos los diputados gozaban de la condición de tales por lo que el precepto que impone el juramento o promesa produce efectos retroactivos en contra de lo dispuesto en el art. 9.3 de la Constitución. Considera también conculcado el art. 6 de la misma según el cual los partidos políticos en el ejercicio de su actividad son libres dentro del respeto a la Constitución y a la Ley, pues estos límites a aquella actividad han de venir impuestos por normas, es decir, por reglas destinadas a regular las acciones externas de los hombres en sus relaciones mutuas, y nada tienen que ver con actos como el juramento o promesa que no afecta a la conducta externa, sino a actitudes internas de conciencia. Tal exigencia va, además, contra el principio del pluralismo político; y en el Parlamento han de estar todas las opciones que obtengan el suficiente apoyo popular para estar representadas en él, sin que pueda la mayoría excluir de su actividad a una minoría. También en la práctica del funcionamiento parlamentario resulta demoledora la privación de derechos de algunos diputados por la causa tantas veces citada.

En efecto, los diputados que se han negado prestar el juramento o promesa conservan su condición de tales aunque no puedan ejercer el derecho a voto con lo que, en los casos en que se exigen mayorías calificadas para ciertas decisiones, el funcionamiento del Parlamento quedaría viciado al no poder intervenir algunos diputados cuyo voto podría ser decisivo en ocasiones. Tampoco esos diputados pueden ejercer la iniciativa legislativa que les reconoce el art. 13.1 del Reglamento de Galicia o la posibilidad de proponer enmiendas. En otro aspecto resulta inadmisibles que se suspenda a los diputados afectados de derecho que no tienen carácter reglamentario como las asignaciones económicas que les correspondería percibir, que se fundamentan en último término en el art. 72 de la Constitución. Existen también diversos defectos de tramitación contrarios al Reglamento del Parlamento en la adopción de la resolución impugnada. Concluye la demanda pidiendo la revocación de la Resolución impugnada y la reposición de los recurrentes en la integridad de sus derechos.

2. Por providencia de 2 de marzo de 1983 la Sección Primera de este Tribunal Constitucional acordó admitir a trámite la demanda y requerir al Excmo. Sr. Presidente del Parlamento de Galicia para que en el plazo de diez días

remitiese fotocopia autorizada o certificación de las actuaciones que dieron lugar a la resolución impugnada, lo que se cumplimentó debidamente. Por escrito presentado ante este Tribunal el 23 de marzo de 1983 compareció en el procedimiento el Parlamento de Galicia, representado por el Procurador de los Tribunales don Argimiro Vázquez Guillén, solicitando se le tuviese por personado en el mismo en el concepto de recurrido. Por providencia de la misma fecha se acordó a lo solicitado y dar vista de las actuaciones por un plazo común de veinte días al Ministerio Fiscal y a los Procuradores de los recurrentes y del Parlamento de Galicia para que alegasen lo que estimasen pertinente.

3. El Ministerio Fiscal alegó en sustancia que la demanda de amparo no citaba ningún artículo de la Constitución que se estimaba vulnerado y que fundamentase el amparo, lo que es causa de inadmisión de acuerdo con los arts. 49.1 y 50.1 b) de la LOTC, causa de inadmisión que al haber sido admitido a trámite el recurso se convierte en causa de desestimación. Por otra parte, lo que en rigor se pide no es amparo, sino una declaración de inconstitucionalidad del art. 7 del Reglamento del Parlamento de Galicia, que impone el juramento o promesa a sus diputados, petición que ha de hacerse por otras vías procesales y para las que en todo caso no están legitimados los recurrentes.

Tampoco puede aducirse que sea de aplicación el art. 55.2 de la LOTC, ya que no se ha podido especificar un derecho constitucional vulnerado que justifique el amparo. Entiende en consecuencia el Ministerio Fiscal que por estos motivos el amparo debe ser desestimado. Hace, sin embargo, unas consideraciones sobre el fondo del asunto diciendo que tampoco puede apreciarse vulneración del art. 16.2 de la Constitución que se invocó en la sesión del Parlamento de Galicia, en que se acordó la declaración impugnada y según el cual «nadie podrá ser obligado a declarar sobre su ideología, religión o creencias», ya que la Constitución tiene como valor supremo de su ordenamiento el pluralismo político, es decir, que en su seno cabe toda opción y toda la discrepancia política, y tanto la acata el que la acepta sin reservas, como el que la acepta con el propósito de intentar su reforma por los cauces que la misma Constitución marca. El no aceptarla en forma alguna, supone ponerse fuera del juego democrático y la consecuencia inevitable de ello es la exclusión de la Cámara de los que adoptan tal actitud.

Dice también el Ministerio Fiscal que el juramento o promesa, aunque la Constitución no lo imponga en forma explícita a los parlamentarios tanto estatales como autonómicos, puede imponerse a quienes prestan funciones públicas, y muy especialmente a los parlamentarios lo que ha ocurrido en nuestra historia y ocurre en las Cortes Generales en virtud de los reglamentos de las Cámaras, en los cuales está inspirado en este punto el art. 7 del Reglamento del Parlamento Gallego. Se solicita, por último, la desestimación de la demanda por incorrección formal [art. 50.1 b) de la LOTC], o en otro caso por no ser su contenido propio del recurso de amparo [art. 50.2 b) de la misma Ley] y en el supuesto de no admitir estas dos causas y se entre en el fondo de la demanda que se declare no haber lugar al amparo solicitado porque no se acreditó lesión de derecho fundamental protegible por esta vía.

4. El Parlamento de Galicia alegó en síntesis, en primer término que el recurso no era admisible, ya que la vía del amparo está destinada a proteger ciertos derechos que gozan por ello de una especial protección, mientras en el presente caso se hace valer más bien unas pretensiones difusas basadas explícitamente en artículos constitucionales como el 6 o el 9.3 sobre las que no puede articularse un recurso de amparo. Por ello y aunque en algunos puntos de la demanda se roce materia amparable como el derecho a la libertad ideológica consagrada en el art.16.1 el recurso parece más bien destinado a intentar un juicio político del Reglamento del Parlamento de Galicia y del juramento que incorpora que a deducir una pretensión propia del recurso de amparo; de lo que resulta que la demanda no cumple los requisitos establecidos en el art. 49.1 de la LOTC y contradice lo dispuesto en el 41.3 de la misma. Entrando a continuación en el fondo del asunto el Parlamento de Galicia examina el sentido del juramento o promesa, que a su juicio consiste en este caso en la aquiescencia a un contenido mínimo que es el orden democrático y constitucional general, así como el acuerdo en los procedimientos democráticos para la modificación de ese orden, sin que suponga necesariamente el acuerdo total con el contenido de la Constitución. Por otra parte, el juramento puede producirse de hecho desde el momento en que candidatos y fuerzas políticas concurren a una elección convocada de acuerdo con la normativa inscrita en el orden constitucional, lo que supone la aquiescencia tácita, el respeto al orden-marco y la renuncia al recurso, a las situaciones de hecho o a la ruptura del ordenamiento. Volviendo al tema del

sentido del juramento entiende el Parlamento de Galicia que para un «discrepante íntimo», tal como se califican los recurrentes se concreta tan sólo en aceptar formalmente el sistema democrático como «procedimiento» o, si se quiere, como cauce del cambio político pretendido. Por ello el juramento no significa una hipoteca mental ni una limitación a sus valores y convicciones, sino tan sólo una renuncia formal y explícita a la fuerza bruta o a las vías de hecho metaconstitucionales. No cabe, por tanto, hablar de vulneración de la libertad ideológica. Examina a continuación el Parlamento Gallego las cuestiones relativas a la aplicación retroactiva de la disposición transitoria segunda del Reglamento, que establece la obligación de prestar el juramento o promesa en la sesión plenaria siguiente a la aprobación de dicho Reglamento. Tras recordar que en todo caso la irretroactividad de las normas figura en el art. 9.3 de la Constitución y no genera, por tanto, ningún derecho amparable, se recuerda que el citado precepto constitucional establece la irretroactividad de las disposiciones sancionadoras no favorables o restrictivas de derechos individuales y se afirma que el requisito de prestar juramento o promesa no encaja en ninguna de esas dos categorías, entre otras razones porque la exigencia discutida supone la traslación al Reglamento del art. 6 de la Constitución, que refiriéndose a los partidos políticos dispone que «su creación y ejercicio de su actividad son libres dentro del respeto a la Constitución y a la Ley», de lo que resulta que todos los partidos que concurren a unas elecciones democráticas aceptan la posibilidad de entender el requisito de respeto a la Constitución como la concesión de un cierto grado de adhesión a sus principios básicos que excedan del mero acatamiento formal. El Parlamento de Galicia considera seguidamente la cuestión planteada a la luz del art. 23.2 de la Constitución y señala que no existió vulneración de tal precepto, pues la no prestación del juramento no hace perder al diputado su condición de tal, sino que sólo la priva del ejercicio de sus derechos, conservando íntegras sus prerrogativas, recobrando aquéllas en cuanto preste el juramento. El diputado electo mantiene su condición, pero la efectividad o consideración de sus derechos está sometida a una condición resolutoria establecida reglamentariamente. Niega después el Parlamento de Galicia que existiera infracción de carácter reglamentario en la adopción de la resolución impugnada y concluye solicitando que este Tribunal Constitucional acuerde declarar

inadmisible el recurso y dictar Sentencia desestimatoria, con expresa imposición de costas a los recurrentes.

5. Los recurrentes en sus alegaciones insisten en lo ya afirmado en la demanda.

Señalan en particular que de la Resolución recurrida se deduce una interpretación errónea de la potestad autonormativa de la Cámara, cuyo ámbito debe limitarse a regular sus funciones, pero no puede extenderse a fijar los requisitos para la adquisición de la condición de diputado, pues esto supone invadir el campo atribuido por la Constitución en su art. 70 y usurpar el control de los actos y credenciales de los miembros de la Cámara al poder judicial introducido en forma sesgada la distinción entre diputado electo y diputado con plenitud de derechos. Ello puede servir de asidero formal apto para que la mayoría parlamentaria invalide en la práctica el criterio de representación proporcional, establecido por la Constitución y el Estatuto.

Advierten los recurrentes que si el reglamento se hubiese limitado a exigir el respeto a la Constitución y al Estatuto, su constitucionalidad sería incuestionable, pues no habría hecho más que repetir el art. 9.1 de la vigente Constitución. No ocurre lo mismo con la exigencia de fidelidad, pues es fiel el que se acomoda a una creencia y consiste la fidelidad en la observancia de la fe que uno debe a otro. Afirman a continuación que el precepto reglamentario que establece el juramento o promesa se implantó con efectos retroactivos a diputados que tenían la plenitud de derechos por lo que limita los derechos de éstos y viola el art. 9.3 de la Constitución. Insisten en que el legislador puede exigir obediencia a las Leyes, pero no fidelidad sin detrimento a las salvedades de conciencia. Invocan el art. 23.1, afirmando que la condición de diputado adquirida por la Ley Electoral no puede invalidarse por norma reglamentaria, pues ello sería contrario al principio de jerarquía normativa establecido en el artículo 9.3 de la Constitución.

No cabe objetar a estos argumentos que la Resolución impugnada no priva a los interesados de su condición de diputados, puesto que les impide el ejercicio de su función y ésta es inherente al cargo. Apelando de nuevo al art. 23.1 afirman los recurrentes que este artículo garantiza el derecho de participación en los asuntos públicos, derecho cuyo ejercicio queda totalmente invalidado por la Resolución impugnada. Los recurrentes reafirman su tesis de que dicha resolución impide implícitamente el derecho a la iniciativa legislativa

que tienen los diputados al privar de voz y voto a los parlamentarios afectados por la misma.

Reiteran asimismo que con aquella Resolución se priva a unos parlamentarios de unas retribuciones que derivan del art. 12 del Estatuto de Galicia, Ley Orgánica no modificable por ninguna norma reglamentaria. Señalan diversas actuaciones a su juicio antirreglamentarias en el procedimiento seguido para adoptar la Resolución impugnada, y aporta el dato de que se han presentado a la mesa del Parlamento de Galicia dos proposiciones de Ley de reforma del Reglamento que afectan a la obligación de prestar el juramento o promesa. Concluye reiterando la petición deducida en la demanda.

6. Por providencia de 30 de noviembre de 1983 se fijó el día 7 de diciembre del mismo año para deliberación y fallo. En ese día se deliberó y votó.

Fundamentos:

II. Fundamentos jurídicos.

1. La delimitación del objeto del presente recurso exige algunas observaciones previas. El recurso se promueve contra una Resolución del Parlamento de Galicia por la cual se priva de sus derechos, aunque no de sus prerrogativas, a los tres recurrentes que habían sido elegidos diputados de dicho Parlamento.

En el Reglamento de éste, se establece en su art. 7.1 que el diputado electo adquirirá la condición plena de diputado por el cumplimiento conjunto de tres requisitos de los que el tercero consiste en «prestar en la primera sesión del pleno al que asista la promesa o el juramento de acatar y guardar fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia». Los recurrentes se negaron a hacerlo y en aplicación del citado precepto y de otros del mismo reglamento que se refieren a dicha obligación (el art. 5 y la disposición transitoria 2.ª) el Pleno del Parlamento aprobó la Resolución impugnada. Una primera observación a hacer es que el citado art. 7.1 del Reglamento del Parlamento coincide en parte, pero no totalmente con el art. 20 del Reglamento del Congreso de los Diputados, cuya aplicación a determinados diputados electos de esta Cámara suscitó el recurso de amparo núm. 164/1983, resuelto por esta Sala por Sentencia de 18 de noviembre de 1983. Las diferencias entre ambos preceptos son que en el

Reglamento del Congreso el juramento o promesa tiene como objeto «acatar la Constitución», mientras que en el del Parlamento Gallego consiste, como se ha dicho, en «acatar y guardar fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia». En otro aspecto, la no prestación del juramento o promesa por los Diputados del Congreso lleva consigo la no adquisición de la condición plena de diputados (art. 20 del Reglamento del Congreso de Diputados) mientras que para los Diputados del Parlamento Gallego que se encuentren en igual circunstancia sólo se produce la pérdida de los derechos, pero no de las prerrogativas (inviolabilidad e inmunidad), como también se ha advertido. En esas circunstancias, parte de la argumentación de la citada Sentencia de 18 de noviembre de 1983 es aplicable aquí y bastará con recordarla brevemente, en especial en lo que se refiere al «acatamiento» como objeto del juramento o promesa. Pero en cuanto no coinciden los preceptos señalados y en particular respecto a la «fidelidad» a que se extiende el juramento o promesa que deben prestar los diputados electos del Parlamento Gallego será necesario hacer en esta Sentencia un examen particular.

2. Antes de entrar en el fondo del tema conviene para terminar de deslindar el objeto del recurso tener en cuenta las objeciones que tanto el Ministerio Fiscal como la representación del Parlamento de Galicia oponen a su admisión.

Básicamente esas objeciones son dos. Una es que bajo la apariencia de un recurso de amparo lo que se intenta realmente es un recurso de inconstitucionalidad contra determinados preceptos del Reglamento del Parlamento Gallego, recurso que ciertamente es posible [art. 27.2 f) de la LOTC], pero que exige, como es notorio, un cauce procesal, distinto y requisitos específicos de legitimación.

Esta objeción no es convincente. Los recurrentes impugnan una resolución del Parlamento, es decir, un acto sin valor de ley del mismo, y contra esta clase de actos cabe el recurso de amparo como dice expresamente el art. 42 de la LOTC, sin perjuicio de que caso de ser estimada la demanda, esta Sala debería elevar la cuestión a los efectos previstos en el art. 55 de la misma Ley. La segunda objeción, que enlaza con la primera, es que en la demanda de amparo sólo pueden invocarse posibles vulneraciones de los derechos susceptibles de esta protección especial, es decir, los reconocidos en los arts. 14 a 29 y la objeción de

conciencia recogida en el art. 30 de la Constitución (art. 53.2 de la Constitución y 41.1 de la LOTC) y que deben citarse los preceptos constitucionales que se estimen infringidos (art. 49.1 de la LOTC), que han de ser precisamente los antes indicados. Ahora bien, en la demanda del presente caso no se citarían tales preceptos y sí otros, como el 6 y el 9.3 que aún en la hipótesis de que hubiesen sido vulnerados no podrían fundamentar una demanda de amparo. Pero esta objeción tampoco es decisiva para la inadmisión del amparo.

Aparte de que en la demanda se cita el art. 14, es lo cierto que el núcleo básico de la argumentación de los recurrentes es la supuesta negación de la libertad ideológica que supondría el juramento o promesa exigidos, lo que es una clarísima apelación al art. 16, y aunque no se cite en forma expresa, el criterio flexible que este Tribunal ha adoptado respecto a los requisitos formales que requiere el recurso de amparo hacen que puedan darse como suficiente la discusión en torno a la posible lesión de la libertad ideológica para considerar cumplido el requisito establecido en el artículo 49.1 de la LOTC. Es cierto, sin embargo, que una serie de cuestiones suscitadas por los recurrentes caen fuera del ámbito del recurso, tales como las pretendidas vulneraciones al principio de retroactividad de las disposiciones sancionadas no favorables o restrictivas de derecho o a la jerarquía normativa (art. 9.3), las supuestas infracciones del reglamento en el procedimiento de adopción del recurso impugnado y otros puntos que no afectan o sólo lo hacen tangencialmente a los derechos susceptibles de amparo. La conclusión es, por tanto, que el objeto del presente recurso de amparo ha de circunscribirse a lo que es propio de este tipo de recurso, a saber, a verificar si la resolución impugnada vulnera o no alguno de esos derechos. De ellos se han aducido en forma más o menos explícita los arts. 14, 16 y 23.

3. La alegada violación del art. 14 se basa en la supuesta desigualdad de trato entre los parlamentarios que se negaron a jurar o prometer y aquéllos que lo hicieron con restricción mental.

Los primeros quedarían privados de sus derechos, pero no los segundos. Esta alegación no es admisible. El Reglamento del Parlamento de Galicia impone la prestación del juramento o promesa a todos sus miembros. Las reservas internas que algunos pudieran tener al cumplimentar esa obligación son irrelevantes para el Derecho que no puede entrar en el ámbito del pensamiento

en tanto no se manifieste en conductas externas. La obligación era igual para todos, con lo que no puede afirmarse que existiera una desigualdad en este aspecto que vulnere el art. 14 de la Constitución.

4. Respecto a las presuntas violaciones de los arts. 16 y 23 es preciso distinguir, a efectos de claridad en el análisis, los puntos en que la cuestión planteada es sustancialmente igual a la resuelta por la citada Sentencia de 18 de noviembre de 1983 (R. A. núm. 164/1982) de aquellos en que difiere. Respecto a los primeros, basta, como se dijo en un principio, sintetizar la doctrina establecida en aquélla.

Puntos comunes entre ambos casos son los siguientes, que se refieren al deber de «acatamiento» de la Constitución y por las mismas razones del Estatuto de Galicia.

A) El art. 23 de la Constitución establece el derecho de los ciudadanos a participar en los asuntos públicos, directamente o por medio de representante libremente elegido en elecciones periódicas por sufragio universal -número 1- y asimismo el de acceder en condiciones de igualdad a las funciones y cargos públicos con los requisitos que señalan las Leyes -número 2-. La alegada vulneración de este precepto se basaría en que de una parte se introduciría un nuevo requisito para acceder a la condición no prevista en la Constitución ni en una Ley y, por otra parte, se lesionaría el principio de pluralismo político que es un principio básico de nuestra Constitución al impedir el ejercicio de los derechos de diputados a los representantes de un sector del electorado. En cuanto al primer punto es de señalar que de una interpretación sistemática del texto constitucional derivada de los principios que la inspiran y en particular del art. 9.1 (los ciudadanos y los poderes públicos están sujetos a la Constitución y al resto del ordenamiento jurídico) se deriva que la sujeción a la Constitución entendida como deber negativo de no actuar contra ella se aplica a todos y que esta sujeción actúa como deber positivo de obrar con arreglo a la misma, respecto a quienes son titulares de poderes públicos. En consecuencia, el Reglamento de la Cámara no ha hecho nacer un deber ex novo para los diputados, sino que se ha limitado a exteriorizar ese deber positivo de acatar la Constitución que se encuentra en esta misma, sin perjuicio de que tal requisito pueda también exteriorizarse con carácter más general de una Ley. Tampoco se infringe el principio de pluralismo político, pues, aparte de otras consideraciones que se

harán después, tal principio opera dentro del marco constitucional, y de la debida obediencia a sus normas.

B) Tampoco resulta infringido por la imposición del juramento o promesa, siempre en lo que se refiere al acatamiento, el art. 16, puesto que las manifestaciones de la libertad ideológica que consagra dicho precepto constitucional ha de armonizarse en su ejercicio con el necesario cumplimiento del deber positivo inherente al cargo público de actuar en el marco constitucional, incluyendo por supuesto la posibilidad de promover su reforma por los cauces que en la Constitución se establecen.

5. Como se ha dicho, lo expuesto se refiere al deber de jurar o prometer el acatamiento a la Constitución y al Estatuto de Galicia. Pero es lo cierto que la fórmula que para el cumplimiento de tal deber recoge el Reglamento del Parlamento Gallego abarca no sólo el acatamiento, sino también la obligación de «guardar fidelidad» a la Constitución y a dicho Estatuto. Y, en realidad, la argumentación de los recurrentes se centra más contra esta última obligación que contra la primera, frente a la cual, entendida como deber de obediencia a las Leyes, no formulan una oposición rotunda. El nudo de la cuestión planteada en el presente recurso es, por tanto, la «fidelidad» más que el «acatamiento».

Para los recurrentes la fidelidad supone la adhesión interior al contenido concreto de los diversos aspectos del texto constitucional y en este sentido vulneraría el derecho a la libertad ideológica reconocida en el art. 16 de la norma fundamental. Pero esta interpretación no es la única posible ni como se dirá a continuación la adecuada en el caso debatido. La fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia pueden entenderse como el compromiso de aceptar las reglas del juego político y el orden jurídico existente en tanto existe y a no intentar su transformación por medios ilegales. La fidelidad, en esta línea interpretativa, no entraña una prohibición de representar y de perseguir ideales políticos diversos de los encarnados en la Constitución y Estatuto, siempre que se respeten aquellas reglas de juego; y no supone, por tanto, una renuncia a las libertades individuales consagradas por la Constitución, ni a la libre crítica del ordenamiento jurídico existente, ni de los actos políticos que se realicen, ni a la libre proposición de nuevas Leyes, ni a procurar la reforma de la Constitución o el Estatuto, tanto más, conviene subrayarlo, cuanto el contenido de la actual Constitución Española es reformable, aunque el procedimiento para llevar a cabo esa reforma sea más o

menos rígido, según la materia y ámbito a que afecte, como lo es el Estatuto de Galicia.

Conviene recordar que esa libertad de expresión está protegida por la prerrogativa de la inviolabilidad por los votos y opiniones que los miembros del Parlamento emitan en el ejercicio de su cargo (art. 11.3 del Estatuto Gallego), libertad que obviamente no viene coartada por la prestación del juramento o promesa debatido. De acuerdo con esta interpretación el deber de fidelidad se confunde prácticamente con el deber de obediencia a la Constitución y al resto del ordenamiento jurídico que deriva del art. 9.1 de la Constitución, del que arranca también, como se ha advertido, el deber de acatamiento, por lo que son aquí de aplicación las consideraciones que respecto a éste se han hecho anteriormente.

6. Que esta última interpretación del deber de fidelidad es la aplicable al caso debatido se deduce de dos consideraciones: Una se basa en que es precisamente la interpretación que del deber de fidelidad acepta en forma explícita e inequívoca el Parlamento de Galicia en su escrito de alegaciones y tal interpretación ha de ser calificada de auténtica por cuanto emana del mismo órgano que confeccionó el Reglamento. Y la otra consideración es que siendo posibles dos interpretaciones de un precepto, una ajustada a la Constitución y la otra no conforme a ella, debe admitirse la primera, con arreglo a un criterio hermenéutico reiteradas veces aplicado por este Tribunal.

Quizá no es superfluo recordar que a interpretaciones análogas llegaron sectores importantes de la doctrina extranjera enfrentada con la obligación de juramentos parecidos impuestos a sus parlamentarios.

7. De todo lo expuesto se deduce que la interpretación expuesta, de exigencia de prestar el juramento o promesa de acatar y guardar fidelidad a la Constitución y al Estatuto de Galicia establecida en el art. 7.1 del Reglamento del Parlamento y, por tanto, la resolución impugnada que en aplicación de ese precepto acordó el mismo Parlamento, no vulnera ningún derecho fundamental susceptible de amparo, sin que sea necesario entrar en la otra diferencia ya señalada entre el deber que impone dicho Reglamento y el que establece el art. 4.1 del Reglamento del Congreso de los Diputados, a saber, que el no cumplirlo acarrea en este último la privación de los derechos y prerrogativas de diputado y

en el primero sólo la privación de las primeras, pues tal diferencia es irrelevante para la decisión sobre el caso.

Fallo:

FALLO

En atención a todo lo expuesto, el Tribunal Constitucional, POR LA AUTORIDAD QUE LE CONFIERE LA CONSTITUCION DE LA NACION ESPAÑOLA,

Ha decidido

Desestimar el recurso de amparo.

Publíquese esta Sentencia en el «Boletín Oficial del Estado».

Dada en Madrid, a dieciséis de diciembre de mil novecientos ochenta y tres.

RELACIÓN DE INSTITUCIÓN E FONTES CONSULTADAS.

ARQUIVOS E HEMEROTECAS CONSULTADAS

ARXENTINA

- Arquivo Privado da **Federación de Sociedades Galegas**, Bos Aires.
- Hemeroteca Pública da **Biblioteca Nacional de Arxentina** en Buenos Aires (Arxentina).

CUBA

- Arquivo Público da **Biblioteca Nacional de Cuba José Martí**, La Habana (Cuba).

ESPAÑA

- Archivo General de la Guerra Civil** (Fondo do Tribunal Especial para la Represión de la Masonería y el Comunismo), Salamanca (España).
- Hemeroteca da **Biblioteca Nacional de España**, Madrid (España).

EUSKADI

- Arquivo Privado **Fundación Sabino Arana**, Artea (Euskadi).

GALIZA

- Arquivo Privado de **Fidel Diéguez Díez**, O Saviñao (Galiza).
- Arquivo Privado da **Fundación Penzol**, Vigo (Galiza).
- Arquivo Privado da **Fundación Alexandre Bóveda**, Pontevedra (Galiza).
- Arquivo Privado da **Fundación Bautista Álvarez/Unión do Povo Galego**, Compostela (Galiza).
- Arquivo Privado de **Luís Gonçález Blasco**, 'Foz', Teo (Galiza).
- Arquivo Privado de **Ramón Muntzaraz**, Ames (Galiza).
- Arquivo Público da **Biblioteca Xeral da Universidade de Santiago de Compostela**, Compostela (Galiza).
- Arquivo Público **Histórico Provincial de Ourense**, Ourense (Galiza).

-Hemeroteca Pública da **Biblioteca Xeral da Universidade de Santiago de Compostela**, Compostela (Galiza).

PORTUGAL

-Hemeroteca da **Biblioteca Municipal da Câmara Municipal do Porto**, Porto, (Portugal).

URUGUAI

-Arquivo Privado do **Padroado da Cultura Galega**, Montevideo (Uruguai).

PUBLICACIÓNS PERIÓDICAS

- Adiante**, boletín do Partido Socialista Galego (PSG).
- A Fouce**, altofalante da Sociedade Nazonalista Pondal.
- A Nosa Terra**, idearium das Irmandades da Fala, a Coruña/altofalante do Partido Galeguista/voceiro da Irmandade Galega de Bos Aires/Semanario galego de información.
- Arrabaldo**, voceiro barrial da Asemblea Nacional-Popular Galega da Coruña.
- Ceibe**, voceiro nacional da Asemblea Nacional-Popular Galega.
- El Eco de Santiago**.
- El Faro Vilalbés**.
- El Pueblo Gallego**,
- El Compostelano**,
- España Libre**, órgano das Sociedades Hispanas Confederadas,
- Galicia Emigrante**, Bos Aires.
- Galicia Socialista**, voceiro nacional do Partido Socialista Galego (PSG).
- Guieiro**, voceiro das Mocidades Galeguistas (aquén e alén terra) e da Unión da Mocidade Galega anos despois.
- La Voz de Galicia**, A Coruña.
- Lar Galicián, folla galeguista**.
- Lume**, voceiro de *Estudiantes Revolucionarios Galegos* (ERGA).
- Nova Galiza**, Boletín Quincenal dos Escritores Galegos Anti-fascistas, Barcelona.
- Nueva Galicia**, *Portavoz de los antifascistas Gallegos*, Barcelona.
- O Barbeiro**, voceiro da Asemblea Nacional-Popular Galega de Rianxo.
- O Cadro**, voceiro da Asemblea Nacional-Popular Galega de Moaña.
- O Carballeira**, voceiro da Asemblea Nacional-Popular Galega de Bueu.
- O Fungueiro**, *Xuntas de veciños de Cangas* do Morrazo (a partir do 1977 voceiro da Asemblea Nacional-Popular Galega de Cangas).
- O Irmandiño**, Patronato da Cultura Galega, Uruguai.
- **Raza Celta**, publicación galeguista de Montevideo.
- Saudade**, voceiro da Irmandade Galeguista e do grupo Saudade de México.
- Teima**, revista galega de información xeral, Compostela.
- Terra e Tempo**, voceiro nacional da Unión do Povo Galego.
- Vieiros**, Padroado da Cultura Galega, México.

FONTE ORAL

- Cordeiro**, Manuel. Activistas das bonaerenses Mocedades Galeguistas e Irmandade Galega. Bos Aires, 31/07/2008 e 10/08/2008.
- Díaz Pardo**, Isaac. Militante noutrora das *Juventudes Socialistas y Comunistas Unificadas*, fundador do Laboratorio de Formas de Galicia con Luís Seoane e da empresa Sargadelos, Compostela, Galiza, 8/11/2001.
- Diéguez Díez**, Fidel, militante de SOG, ING, INTG e UTEG; co-fundador de Lóstrego (Madrid) e ex-membro do Comité Central da UPG. O Saviñao, Galiza, 22/09/2012.
- Fernández Del Riego**, Francisco. Secretario Xeral da FMG e membro do PG. Cofundador de Galaxia. Vigo, Galiza, 9/10/2001.
- García**, Xosé Lois, impulsor da IDGA, militante da UPG na clandestinidade en Barcelona. Chantada, Galiza, 22/04/2011.
- García Crego**, Xosé Manuel, militante da UPG na clandestinidade, cofundador da UPG-liña proletaria (UPG-LP), do Partigo Galego do Proletariado (PGP) e da Frente Popular Galega (FGP). Vigo, Galiza, 13/06/2011.
- González Martínez**, Xosé, ex-militante da UPG e membro do seu Comité Central na clandestinidade. Redondela, Galiza, 1/03/2011.
- Gonçales Blasco**, Luís, 'Foz', cofundador do Grupo Brais Pinto e da UPG, refuxiado en París no franquismo, Noia, Galiza, 14/02/2010 e 28/11/2013.
- Illa Couto**, Xaime, cofundador de Ultreya, Mocedades Galeguistas e Galaxia, Vigo, Galiza, 10/05/2001.
- Larreategi Cuadra**, Izaskun, co-fundadora de HAS, HASI e HB. Bergara, Euskadi, 12/03/2011.
- López-Suevos**, Ramon. Teórico e activista da UPG na clandestinidade. Cacheiras, Teo, Galiza 19/8/2010.
- Martínez López**, Francisco, *Quico*, guerrilleiro antifranquista, A Coruña, Galiza, 17/01/2009.
- Martins**, Higínio. Membro da Irmandade Galega e docente do Centro Galego. Bos Aires, 29/07/2008.
- Mera**, Manuel, cofundador do SOG, ING, INTG e da CIG, da que sería presidente, así como impulsor de ERGA. Vigo, Galiza.

- Moreda**, Antón. Cofundador e activista das Mocedades Galeguistas de Bos Aires e fundador do Consello da Mocidade. Castro Ribeiras de Lea, Galiza, 11/11/2001 e 2/01/2010.
- Nogueira**, Camilo. Impulsor do grupo *Galicia Socialista*, militante da UPG e fundador do POG; co-redactor das *Bases Constitucionais*. Compostela, Galiza, 3/06/2008.
- Pérez Prado**, Antonio, membro da Irmandade Galega e da FSG, así como doutor no bonaerense Centro Galego. Bos Aires, 30/07/2008.
- Pérez**, Rufo, militante de Ultreya, da Federación de Mocedades Galeguistas, cofundador da editorial Galaxia e membro da Unión do Povo Galego, Vigo, Galiza, 1/11/2005.
- Pousa Antelo**, Avelino, militante da FMG. Os verxeles, Teo, 21/11/2001
- Puente**, Rosa, Integrante da Irmandade Galega e filla de Manuel Puente, mecenas de Castelao e o nacionalismo no exilio. Bos Aires, 6/08/2008.
- Queizán**, María Xosé, cofundadora da Unión do Povo Galego. Vigo, Galiza, 9/06/2011.
- Reboiras Noia**, Manuel, ex-activista da UPG na clandestinidade. Pontevedra, Galiza, 8/08/2000.
- Regueiro**, Nelson, presidente do Padroado da Cultura Galega. Montevideo, Uruguai, 11/08/2008 e 12/08/2008.
- Ríos**, Lois, cofundador do SOG e primeiro secretario xeral da ING. Cangas, Galiza, 8/08/2000.
- Rodríguez Sánchez**, Francisco. Teórico, activista e IV Secretario Xeral da UPG, parlamentario do BNG. Compostela, Galiza, 6/07/2009.
- Rodríguez Viqueira**, Manuel, neto de Johán Vicente Viqueira e fillo de Luisa Viqueira Landa, secretaria do Consello de Galiza en México, Chapultepec, México, 6/05/2011.
- Santamarinha** , Antom, co-fundador e presidente das bonaerenses Mocedades Galeguistas, A Coruña-Compostela, 11/07/2010.
- Seixo**, Xesús. Cofundador da ING e INTG, así como da CIG. Compostela, Galiza, 10/09/2010.
- Souto**, Bernaldo, Activista da Sociedade Nazionalista Pondal e a Irmandade Galega. Mar del Plata, Arxentina, 8/8/2008
- Souto**, Elvira, 1ª secretaria xeral da UPG. Cacheiras, Teo, Galiza 19/8/2010.

- Souto**, Fernando, activista da UPG na clandestinidade. A Coruña, Galiza.
- Vilas Nogueira**, Xosé, co-redactor das *Bases Constitucionais*. Compostela, Galiza, 20/05/2008.
- Vázquez**, Xesús, activista do nacionalismo na clandestinidade e responsábel de organización da UPG durante a 'Transición'. Vigo, Galiza, 8/8/2000.
- Ziluaga**, Txomin, co-fundador de HAS, HASI e HB. Guernika, Euskadi 11/03/2011; Bergara, Euskadi, 12/03/2011.
- Zubillaga**, Carlos, ex-presidente e cofundador da *Asociación Uruguaya de Fillos de Galegos*, actualmente historiador e profesor da Universidade de Uruguai. Montevideo, Uruguai 13/8/2008.

ACRÓNIMOS DE ORGANIZACIÓNS POLÍTICAS E PUBLICACIÓNS

A

AGRA, Acción Galega Radical Autonomista.

AN-PG, Asemblea Nacional-Popular Galega.

ANFD, Alianza Nacional de Fuerzas Democráticas.

ANG, Alianza Nazonal Galega.

ATEO, Asociación de Traballadores do Ensino de Ourense.

B

BN-PG, Bloque Nacional-Popular Galego.

BNRG, Bloque Republicán Nazonal Galego.

BNG, Bloque Nacionalista Galego.

C

CXTG, Convergencia Xeral dos Traballadores Galegos.

D

DG, Dereita Galeguista

E

EGAM, Euskadiko Gaztedi Abertzaleen Mugimendua.

EHAS, Euskal Herriko Alderdi Sozialista.

ETA, Euskadi Ta Askatasuna.

ELA, Euzko Langillen Alkartasuna.

F

FA, Fronte Armada.

FC, Fronte Cultural.

FEG, Federación Estudiantil Galega.

FMG, Federación de Mocedades Galeguistas.

FMN, Federación de Mocedades Nacionalistas.

FO, Fronte Obreira.

FG, Fogar Galego.

FSG, Federación de Sociedades Galegas.

G

GS, Galicia Socialista.

GAG, Grupo Autonomista Galego

H

HAS, Herriko Alderdi Sozialista.

HASI, Herriko Alderdi Sozialista Iraultzailea.

HB, Herri Batasuna.

I

IDGA, Irmandade Democrática Galega.

ING, Intersindical Nacional Galega.

INTG, Intersindical Nacional dos Traballadores Galegos.

IRA, Irish Republican Army.

IRM, Irish Republican Movement.

IG, Irmandade Galega.

J

Jarrai

K

KAS, Koordinadora Abertzale Socialista

L

LAB, Langile Abertzaleen Batzordeak

LG, Lar Galego

M

MG, Mocedades Galeguistas.

N

NGz, Nova Galiza

NG, Nueva Galicia

O

ONU, Organización de Naciones Unidas

ORGA, Organización Republicana Gallega Autónoma

ORNAG, Organización Republicana Nacionalista Autónoma Galega

P

PC, Plaid Cymru

PCE, Partido Comunista de España

PCG, Partido Comunista de Galicia

PCLN, Partido Comunista de Liberación Nacional.

PG, Partido Galeguista.

PGP, Partido Galego do Proletariado.

PGSD, Partido Galego Social-Demócrata.

POUM, Partido Obrero de Unificación Marxista.

PRG, Partido Republicano Gallego

PSG, Partido Socialista Galego.

PSAN, Partit Socialista de Alliberament Nacional

POG, Partido Obreiro Galego.

PTE, Partido de los Trabajadores de España

R

RG, Realidade Galega

S

SERE, Servicio de Evacuación de los Republicanos Españoles

SF, Sinn Féin

SNP, Sociedade Nazonalista Pondal.

SOG, Sindicato Obreiro Galego.

STGAP, Sindicato dos Traballadores Galegos da Administración Pública

STGM, Sindicato dos Traballadores Galegos do Mar.

T

TT, Terra e Tempo

U

UDB, Unvaniezh Demokratel Breizh

UDP, Unión Democrática Portuguesa

UPG, Unión do Povo Galego.

UPG-LP, Unión do Pobo Galego-Liña Proletaria.

UTEG, Unión dos Traballores do Ensino de Galiza.

UTBG, Unión dos Traballadores da Banca de Galiza.

UTSG, Unión dos Traballadores da Sanidade de Galiza.

X

XGAN, Xunta Galega de Alianza Nacional